

Základní škola a Mateřská škola Pěnčín, okres Liberec, příspěvková organizace,
IČ. 72743689 Pěnčín 17, Pěnčín 463 45

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

ŠKOLA PRO VŠESTRANNÝ ROZVOJ OSOBNOSTI DÍTĚTE

**Základní škola a Mateřská škola, Pěnčín,
okres Liberec, příspěvková organizace**

Platnost od 1. 9. 2026

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy	3
2.1 Základní charakteristika	3
2.2 Podmínky pro vzdělávání	3
2.3 Pedagogický sbor	4
2.4 Spolupráce s rodiči a dalšími partnery	4
2.5 Dlouhodobé projekty a rozvojové aktivity	4
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	4
3.1 Mise a vize školy	4
3.2 Zaměření školy	5
3.3 Hodnoty školy	6
3.4 Vzdělávací priority	6
3.5 Třídnické hodiny	7
3.6 Výchovné a vzdělávací strategie	7
3.7 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	8
3.8 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	9
3.9 Začlenění průřezových témat	10
4. Učební plán	12
4.1 Poznámky k učebnímu plánu	12
4.2 Začlenění třídnických hodin do vzdělávacího obsahu	13
5. Učební osnovy	14
5.1.1 Český jazyk	14
5.1.2 Anglický jazyk	23
5.2.1 Matematika	28
5.3.1 Informatika	35
5.4.1 Prvouka	39
5.4.2 Přírodověda	47
5.4.3 Vlastivěda	52
5.5.1 Výtvarná výchova	55
5.5.2 Hudební výchova	59
5.6.1 Tělesná výchova	63
5.7.1 Pracovní činnosti	71
6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	78
6.1 Zásady hodnocení	78
6.2 Získávání podkladů a průběžné hodnocení	78
6.3 Evidence hodnocení a informování zákonných zástupců	78
6.4 Sebehodnocení a prvky formativního hodnocení	79
6.5 Hodnocení na vysvědčení	79
6.6 Kritéria klasifikace	79
6.7 Slovní hodnocení	80
6.8 Hodnocení žáků s individuálními vzdělávacími potřebami	80
6.9 Hodnocení chování a výchovná opatření	80

1. Identifikační údaje

Název ŠVP	Škola pro všestranný rozvoj osobnosti dítěte
Zpracováno podle	Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, platného od 1. 9. 2023
Číslo jednací	[doplnit]
Název školy	Základní škola a Mateřská škola, Pěňčín, okres Liberec, příspěvková organizace
Sídlo	Pěňčín 17, 463 45 Pěňčín
Ředitelka školy	Mgr. Veronika Bláhová
Koordinátorka ŠVP	Mgr. Veronika Bláhová
Telefon	485 177 257
E-mail	skola@zs-pencin.cz
Web	www.zs-pencin.cz
IČO	72743689
RED-IZO	600080048
IZO základní školy	102229155
Zřizovatel	Obec Pěňčín, Pěňčín 62, 463 45 Pěňčín obecni.urad@pencin-obec.cz
Platnost dokumentu	od 1. 9. 2026

V Pěňčíně dne: [doplnit]	Mgr. Veronika Bláhová ředitelka školy razítko školy
--------------------------	---

2. Charakteristika školy

2.1 Základní charakteristika

. Základní škola je málotřídní trojtřídní školou s pěti ročníky prvního stupně a kapacitou 55 žáků. Spojování ročníků umožňuje přirozenou spolupráci mladších a starších žáků, vzájemnou pomoc a individuální přístup pedagogů.

Budova základní školy stojí v centru obce Pěňčín.. Školu navštěvují především děti z Pěňčína a okolních obcí.

2.2 Podmínky pro vzdělávání

Škola využívá kmenové učebny, prostor školní družiny, učebnu vybavenou digitální technikou, výtvarnou učebnu a další prostory určené pro individuální i skupinovou práci, odpočinek a zájmové činnosti. Vybavení je průběžně obnovováno s ohledem na potřeby žáků a současné formy výuky.

Bezprostřední okolí školy nabízí vhodné podmínky pro venkovní a prožitkové učení. K výuce a pohybovým aktivitám škola využívá školní zahradu, místní tělocvičnu, sportovní areál, kulturní dům, obecní knihovnu a přírodní prostředí Pěnčína a jeho okolí.

Budova základní školy není plně bezbariérová. Při vzdělávání žáka se specifickými potřebami škola vždy posoudí jeho individuální situaci a v součinnosti se zřizovatelem a školským poradenským zařízením hledá možné organizační nebo technické úpravy.

2.3 Pedagogický sbor

Pedagogický sbor tvoří učitelé prvního stupně, vychovatelka školní družiny a podle aktuálních potřeb také asistenti pedagoga nebo další odborní pracovníci. Pedagogové spolupracují při plánování výuky, sdílejí zkušenosti a průběžně se vzdělávají. Důraz je kladen na společný přístup k žákům, bezpečné prostředí a návaznost vzdělávání mezi mateřskou a základní školou.

2.4 Spolupráce s rodiči a dalšími partnery

Škola usiluje o otevřenou, věcnou a partnerskou komunikaci s rodiči. Informace předává prostřednictvím školního informačního systému, osobních konzultací, třídních schůzek, tripartitních setkání, sociálních sítí a dalších komunikačních kanálů školy. Rodiče mají možnost podílet se na školních akcích a poskytovat škole zpětnou vazbu.

Významnými partnery školy jsou zřizovatel, školská rada, místní spolky a organizace, okolní školy, školská poradenská zařízení a další instituce podporující vzdělávání. Škola propojuje své aktivity se životem obce a využívá místní prostředí jako přirozený prostor pro učení.

2.5 Dlouhodobé projekty a rozvojové aktivity

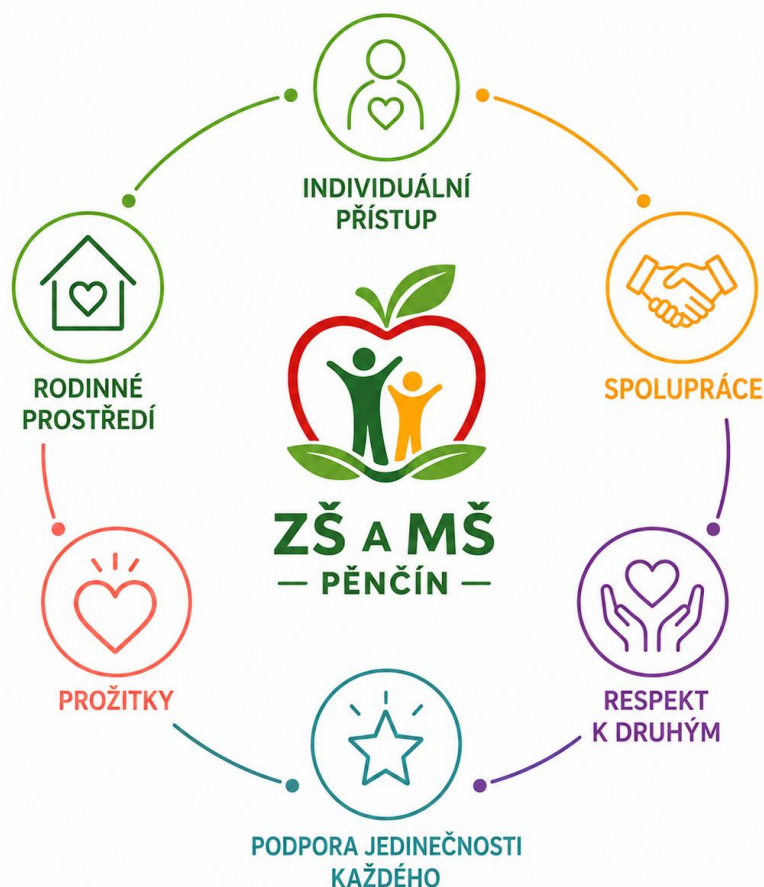
Škola se pravidelně zapojuje do rozvojových a dotačních projektů, zejména do projektů zjednodušeného vykazování (tzv. Šablon). Získané prostředky využívá především k podpoře vzdělávání pedagogických pracovníků, zavádění inovativních forem výuky, individuální podpoře žáků, rozšiřování nabídky zájmových a volnočasových aktivit a ke zkvalitňování podmínek vzdělávání. Konkrétní zaměření projektů se průběžně mění podle potřeb školy a vyhlášených dotačních výzev.

Dlouhodobou součástí života školy je mezigenerační spolupráce s organizací Mezi námi, o. p. s., a se zařízením Senevida Sychrov. Při pravidelných setkáváních se děti setkávají se seniory, společně tvoří, povídají si, zpívají, sdílejí zkušenosti a účastní se dalších společných aktivit. Projekt podporuje vzájemný respekt, empatii, komunikační dovednosti, přirozený vztah mezi generacemi a odpovědnost vůči druhým.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Mise a vize školy

MISE	Naším posláním je poskytovat žákům kvalitní a bezpečné vzdělávání, rozvíjet jejich znalosti, dovednosti a samostatnost a vést je k odpovědnosti, vzájemnému respektu a aktivnímu životu ve společnosti
-------------	--

Chceme být školou, kde se každé dítě cítí bezpečně, přijímaně a respektovaně. V rodinném prostředí založeném na spolupráci a individuálním přístupu podporujeme jedinečnost každého, vytváříme prostor pro smysluplné prožitky a vedeme děti k tomu, aby objevily své silné stránky, rozvíjely svůj potenciál a s důvěrou vykročily do života.

Naše vize se opírá o šest vzájemně propojených oblastí: individuální přístup, spolupráci, respekt k druhým, podporu jedinečnosti každého, prožitky a rodinné prostředí.

3.2 Zaměření školy

Školní vzdělávací program vychází z názvu Škola pro všestranný rozvoj osobnosti dítěte a navazuje na tradici malé venkovské školy. Jeho cílem je poskytovat kvalitní základy vzdělání, rozvíjet osobnost každého dítěte a připravovat žáky na další vzdělávání i běžný život.

Rodinné prostředí školy umožňuje dobře znát potřeby jednotlivých žáků, včas reagovat na jejich obtíže a současně podporovat jejich silné stránky a nadání. Spojené ročníky přirozeně vedou děti k samostatnosti, ohleduplnosti, spolupráci a odpovědnosti.

Škola klade důraz na čtenářství, komunikační dovednosti, matematickou a digitální gramotnost, praktické činnosti, pohyb, tvořivost a poznávání přírody i místního prostředí. Výuka využívá činnosti, prožitkové, projektové, kooperativní a venkovní učení. Součástí vzdělávání je pravidelné sebehodnocení žáků a poskytování srozumitelné zpětné vazby.

Škola nabízí žákům širokou škálu zájmových a volnočasových aktivit, které jim umožňují smysluplně trávit volný čas, objevovat své zájmy, rozvíjet své schopnosti, spolupracovat napříč ročníky a zažívat úspěch i mimo běžné vyučování.

3.3 Hodnoty školy

Hodnota	Jak se projevuje v životě školy
Respekt	Respektujeme se navzájem.
Přátelství	Jsme přátelé a tvoříme bezpečné prostředí.
Příroda	Učíme se v souladu s přírodou.
Spolupráce	Spolupracujeme, podporujeme se a pomáháme si.
Radost	Učíme se s radostí a zážitkem.
Rozvoj	Podporujeme jedinečnost každého.

3.4 Vzdělávací priority

Priorita	Společný postup školy
Kvalitní základy vzdělání	Systematicky rozvíjíme čtení s porozuměním, kultivované vyjadřování, psaní, matematické dovednosti a schopnost učit se.
Individuální rozvoj	Přizpůsobujeme podporu možnostem žáků, pracujeme s rozdílným tempem a podporujeme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i žáky nadané.
Bezpečné vztahy	Pečujeme o klima tříd, učíme děti otevřeně komunikovat, spolupracovat, předcházet konfliktům a hledat přijatelná řešení.
Učení v souvislostech	Propojujeme vzdělávací oblasti, využíváme projekty, praktické úkoly, místní prostředí a zkušenosti žáků.
Příroda a pohyb	Pravidelně využíváme venkovní prostředí, podporujeme zdravý pohyb, péči o vlastní zdraví a odpovědný vztah k přírodě.
Otevřená škola	Spolupracujeme s rodinami, obcí a místními partnery a vytváříme příležitosti pro společná setkávání a prezentaci práce dětí.

3.5 Třídnické hodiny

V každém ročníku je jedna disponibilní hodina předmětu Český jazyk obsahově zaměřena na komunikační, třídnické a osobnostně-sociální aktivity. Tyto činnosti navazují na očekávané výstupy komunikační a slohové výchovy a realizují průřezové téma Osobnostní a sociální výchova. Nejde o samostatný vyučovací předmět, proto se třídnická hodina na vysvědčení samostatně neuvádí. Naplňování příslušných očekávaných výstupů je hodnoceno v rámci českého jazyka, především prostřednictvím průběžné a formativní zpětné vazby.

Třídnické hodiny slouží k systematické péči o vztahy a bezpečné klima ve třídě, k rozvoji komunikačních a sociálních dovedností, k sebehodnocení a plánování učení, k prevenci rizikového chování a k řešení aktuálních potřeb třídního kolektivu.

3.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie jsou společné postupy pedagogických pracovníků uplatňované ve výuce i mimo ni, kterými škola cíleně rozvíjí klíčové kompetence žáků.

Klíčová kompetence	Cíl	Strategie školy
Kompetence k učení	Žák si osvojuje účinné způsoby učení, rozumí jeho smyslu, sleduje vlastní pokrok a využívá získané poznatky v praktickém životě.	• Respektujeme individuální možnosti a pracovní tempo žáků a přizpůsobujeme jim zadání i míru podpory. • Propojujeme učivo s praktickým životem, místním prostředím a přírodou; využíváme činnostní, projektové, badatelské a venkovní učení. • Vedeme žáky k plánování vlastní práce, stanovování cílů a vyhledávání, třídění a propojování informací. • Využíváme formativní hodnocení, sebehodnocení a vzájemnou zpětnou vazbu; chybu chápeme jako přirozenou součást učení.
Kompetence k řešení problémů	Žák dokáže rozpoznat a pojmenovat problém, hledá různé možnosti řešení, ověřuje je a přijímá odpovědnost za své rozhodnutí.	• Zařazujeme problémové úlohy a situace vycházející z běžného života, školního prostředí a přírody. • Vedeme žáky k pojmenování problému, hledání jeho příčin, potřebných informací a různých možností řešení. • Podporujeme samostatnost, tvořivost, logické uvažování, spolupráci a využívání získaných zkušeností. • Umožňujeme žákům ověřovat řešení v praxi, vyhodnocovat je, učit se z chyb a vytrvale hledat vhodný postup.
Kompetence komunikativní	Žák se vyjadřuje srozumitelně a kultivovaně, naslouchá druhým, respektuje odlišné názory a volí způsob komunikace přiměřený situaci.	• Vytváříme bezpečné prostředí, ve kterém mohou žáci vyjadřovat své názory, pocity a potřeby a učit se naslouchat druhým. • Zařazujeme diskuse, komunikační kruhy, třídnické aktivity, prezentace a práci ve dvojicích i skupinách. • Rozvíjíme čtenářskou gramotnost, kultivovaný ústní i písemný projev a schopnost formulovat a přiměřeně zdůvodnit vlastní názor. • Vedeme žáky k účelné, bezpečné a ohleduplné komunikaci při osobních setkáních i v digitálním prostředí.

Klíčová kompetence	Cíl	Strategie školy
Kompetence sociální a personální	Žák spolupracuje s ostatními, respektuje jedinečnost každého, přispívá k bezpečnému prostředí a poznává své silné stránky.	- Vytváříme rodinné a bezpečné prostředí založené na vzájemném respektu, důvěře, spolupráci a pomoci. - Zařazujeme práci ve dvojicích a skupinách a podporujeme spolupráci a vzájemné učení žáků různých ročníků. - Vedeme žáky k respektování odlišností, pojmenovávání pocitů a potřeb a k hledání přijatelných řešení konfliktů. - Využíváme zpětnou vazbu a sebehodnocení a vytváříme příležitosti, aby každý žák objevil své silné stránky a zažil úspěch.
Kompetence občanské	Žák zná svá práva a povinnosti, respektuje druhé a chová se odpovědně k lidem, místu, kde žije, i k přírodě.	- Společně se žáky vytváříme pravidla soužití a vedeme je k odpovědnosti za vlastní jednání. - Učíme žáky respektovat odlišnosti, pomáhat druhým a odmítat násilí, ponižování a nespravedlnost. - Prostřednictvím školních akcí, spolupráce s obcí a mezigeneračních setkání rozvíjíme vztah žáků k místu, kde žijí. - Vedeme žáky k ochraně přírody a k bezpečnému a odpovědnému jednání.
Kompetence pracovní	Žák si vytváří pozitivní vztah k práci, plní své povinnosti a bezpečně a odpovědně používá dostupné materiály, nástroje a vybavení.	- Vedeme žáky k plánování práce, dokončování úkolů a odpovědnosti za jejich výsledek. - Zařazujeme praktické činnosti, při nichž žáci získávají zkušenosti s různými materiály, nástroji a pracovními postupy. - Učíme žáky dodržovat pravidla bezpečnosti, pořádku a ochrany zdraví i životního prostředí. - Podporujeme samostatnost, tvořivost, spolupráci a využívání získaných dovedností v běžném životě.
Kompetence digitální	Žák využívá digitální technologie účelně, bezpečně a odpovědně při učení, komunikaci, tvorbě i řešení běžných problémů.	- Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a volit je podle účelu činnosti. - Vedeme žáky k vyhledávání, třídění a kritickému posuzování informací z digitálních zdrojů. - Vytváříme příležitosti k tvorbě a sdílení vlastního digitálního obsahu. - Seznamujeme žáky s pravidly bezpečného, zdravého a etického chování v digitálním prostředí a ochrany osobních údajů.

3.7 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola vytváří podmínky pro plné zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pro maximální rozvoj jejich vzdělávacího potenciálu. Při plánování a realizaci vzdělávání vychází z individuálních potřeb žáka, školního vzdělávacího programu, doporučení školského poradenského zařízení a platných právních předpisů.

Podpora žáků může zahrnovat zejména:

- respektování individuálního pracovního tempa a způsobu učení,
- úpravu metod, forem, organizace a hodnocení vzdělávání,
- přiměřené členění úkolů, názornost, častější zpětnou vazbu a dostatek času,
- využívání vhodných pomůcek a individuální nebo skupinové podpory,
- spolupráci učitelů, asistenta pedagoga, zákonných zástupců a školského poradenského zařízení.

Plán pedagogické podpory (PLPP)

Podpůrná opatření prvního stupně poskytuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení. Pokud běžná pedagogická podpora nepostačuje, zpracuje třídní učitel nebo vyučující daného předmětu ve spolupráci s výchovným poradcem a ostatními pedagogy plán pedagogické podpory. PLPP stanoví vzdělávací cíle, konkrétní opatření, odpovědné osoby a způsob vyhodnocení. S plánem jsou seznámeni zákonní zástupci a přiměřeně věku také žák. Účinnost podpory škola průběžně vyhodnocuje. Pokud opatření nejsou dostačující, doporučí zákonným zástupcům využít služby školského poradenského zařízení.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně škola poskytuje na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

IVP škola zpracovává, pokud jej školské poradenské zařízení doporučí jako podpůrné opatření a zákonný zástupce o jeho zpracování požádá. IVP připravuje třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími, výchovným poradcem, zákonným zástupcem, žákem a školským poradenským zařízením. Zpracuje jej bez zbytečného odkladu, nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení a žádosti zákonného zástupce. Výchovný poradce koordinuje jeho tvorbu, realizaci a vyhodnocování.

S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a jeho zákonný zástupce. Vzdělávání podle IVP se uskutečňuje na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce. Všichni vyučující postupují podle stanovených opatření a průběžně sledují jejich účinnost. Naplňování IVP škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením vyhodnocuje nejméně jednou ročně. Případné úpravy očekávaných výstupů nebo vzdělávacího obsahu se provádějí pouze na základě doporučení školského poradenského zařízení a v souladu s RVP ZV a platnými právními předpisy.

3.8 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola aktivně vyhledává a podporuje nadání, silné stránky a specifické zájmy jednotlivých žáků. Při identifikaci nadání vychází z pozorování, výsledků práce žáka, rozhovorů se žákem a jeho zákonnými zástupci a podle potřeby také ze závěrů školského poradenského zařízení.

Podpora nadaných žáků může zahrnovat zejména:

- obohacování a rozšiřování učiva,
- zadávání náročnějších a tvořivých úkolů,
- samostatnou, badatelskou a projektovou práci,
- zapojování do soutěží, přehlídek a zájmových aktivit,
- spolupráci a učení napříč ročníky,
- možnost pracovat vlastním tempem a prezentovat výsledky své práce.

Plán pedagogické podpory (PLPP)

Pokud běžná podpora nepostačuje, může škola pro nadaného nebo mimořádně nadaného žáka zpracovat PLPP. Jeho tvorbu, realizaci a vyhodnocování koordinuje třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími, výchovným poradcem, žákem a jeho zákonnými zástupci. Účinnost stanovených opatření škola průběžně vyhodnocuje a plán podle potřeb žáka upravuje.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

IVP mimořádně nadaného žáka škola zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení. Zpracuje jej bez zbytečného odkladu, nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení. Na jeho tvorbě spolupracují třídní učitel, vyučující, výchovný poradce, zákonní zástupci, žák a školské poradenské zařízení. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a jeho zákonný zástupce; vzdělávání podle něj se uskutečňuje na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce. IVP je podle potřeby průběžně doplňován a jeho naplňování škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením vyhodnocuje nejméně jednou ročně.

3.9 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou povinnou součástí základního vzdělávání a škola je realizuje především integrací do vyučovacích předmětů. Dále je naplňuje prostřednictvím třídnických a komunikačních aktivit začleněných do českého jazyka, projektů, tematických dnů, skupinové práce, exkurzí, pobytu venku, školních akcí a spolupráce s partnery školy. V málotřídním prostředí mohou být některé činnosti uskutečňovány společně pro více ročníků; náročnost úkolů a očekávaná míra samostatnosti se přizpůsobují věku žáků.

Tabulka vymezuje minimální garantované zařazení tematických okruhů. Učitelé je podle aktuálních potřeb třídy, dění ve škole a příležitostí v místním prostředí dále přirozeně rozvíjejí. Třídnické aktivity nejsou samostatným vyučovacím předmětem, ale součástí vzdělávacího obsahu českého jazyka.

Téma	Tematický okruh	Ročníky a vyučovacích předmětů	Převažující formy realizace
OSV	Rozvoj schopností poznávání	1.–5.: ČJ, M; 1.–3.: Prv; 3.–5.: AJ, Inf; 4.–5.: PŘ, VI	integrace; problémové a badatelské úlohy; reflexe učení
OSV	Sebepoznání a sebepojetí	1.–5.: ČJ, VV, TV; 1.–3.: Prv; 4.–5.: PŘ	třídnický kruh; sebehodnocení; rozhovor; tvořivé činnosti
OSV	Seberegulace a sebeorganizace	1.–5.: ČJ, M, TV, PČ	plánování; práce s cílem; třídní pravidla; reflexe
OSV	Psychohygiena	1.–5.: ČJ, TV; 1.–3.: Prv; 4.–5.: PŘ	relaxační a pohybové aktivity; prevence; práce s emocemi
OSV	Kreativita	1.–5.: ČJ, M, VV, HV, PČ; 3.–5.: Inf	tvořivé úkoly; projekty; vlastní tvorba a prezentace
OSV	Poznávání lidí	1.–5.: ČJ; 1.–3.: Prv; 3.–5.: AJ; 4.–5.: VI	rozhovor; spolupráce napříč ročníky; společné akce
OSV	Mezilidské vztahy	1.–5.: ČJ, TV; 1.–3.: Prv; 4.–5.: VI	třídnické aktivity; kooperativní výuka; společná pravidla
OSV	Komunikace	1.–5.: ČJ; 3.–5.: AJ, Inf	diskuse; naslouchání; prezentace; bezpečná digitální komunikace
OSV	Kooperace a kompetice	1.–5.: ČJ, M, TV, PČ	práce ve dvojici a skupině; hry; týmové projekty
OSV	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	1.–5.: ČJ, M; 1.–3.: Prv; 3.–5.: Inf; 4.–5.: PŘ, VI	modelové situace; problémové úlohy; společné rozhodování
OSV	Hodnoty, postoje, praktická etika	1.–5.: ČJ, PČ; 1.–3.: Prv; 4.–5.: VI	diskuse; třídní pravidla; pomoc druhým; mezigenerační aktivity
VDO	Občanská společnost a škola	1.–5.: ČJ; 1.–3.: Prv; 4.–5.: VI	tvorba pravidel; hlasování; podíl žáků na životě třídy a školy
VDO	Občan, občanská společnost a stát	3.–5.: ČJ; 3.: Prv; 4.–5.: VI	integrace; práce s právy a povinnostmi; poznávání obce
VDO	Formy participace občanů v politickém životě	4.–5.: VI, ČJ	modelové volby; diskuse; místní témata a události
VDO	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	4.–5.: VI, ČJ	diskuse; hlasování; modelové situace; práce s pravidly
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá	1.–5.: ČJ, HV, VV; 1.–3.: Prv; 3.–5.: AJ; 4.–5.: VI	čtení; vyprávění; hudební a výtvarné činnosti; projekty
VMEGS	Objevujeme Evropu a svět	3.–5.: AJ, VI, Inf	práce s mapou a digitálními zdroji; projekt; prezentace
VMEGS	Jsme Evropané	4.–5.: VI, AJ, ČJ	integrace; tradice a společné evropské kořeny; diskuse

Téma	Tematický okruh	Ročníky a vyučovací předměty	Převažující formy realizace
MKV	Kulturní difference	1.–5.: ČJ, HV, VV; 1.–3.: Prv; 3.–5.: AJ; 4.–5.: VI	četba; rozhovor; projekty; poznávání tradic
MKV	Lidské vztahy	1.–5.: ČJ, TV; 1.–3.: Prv; 4.–5.: VI	třídnické aktivity; spolupráce; řešení modelových situací
MKV	Etnický původ	4.–5.: VI, ČJ	integrace; práce s příběhem; diskuse bez předsudků
MKV	Multikulturalita	3.–5.: AJ, ČJ; 4.–5.: VI	jazykové a kulturní projekty; četba; prezentace
MKV	Princip sociálního smíru a solidarity	1.–5.: ČJ; 1.–3.: Prv; 4.–5.: VI	pomoc druhým; společné a mezigenerační aktivity; reflexe
EV	Ekosystémy	1.–3.: Prv; 4.–5.: PŘ; 1.–5.: VV, PČ	pozorování; venkovní výuka; vycházky; praktické činnosti
EV	Základní podmínky života	2.–3.: Prv; 4.–5.: PŘ; 1.–5.: PČ	pokusy; pozorování; badatelské a pěstitelské činnosti
EV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	1.–3.: Prv; 4.–5.: PŘ; 1.–5.: ČJ, M, PČ	projekty; třídění odpadu; práce s daty; praktické aktivity
EV	Vztah člověka k prostředí	1.–3.: Prv; 4.–5.: PŘ, VI; 1.–5.: VV, PČ	venkovní učení; péče o okolí školy; vycházky a školní akce
MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	3.–5.: ČJ, Inf	porovnávání sdělení a zdrojů; diskuse; práce s reklamou
MV	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	4.–5.: ČJ, Inf	rozlišování faktu, názoru a fikce; ověřování informací
MV	Stavba mediálních sdělení	3.–5.: ČJ, VV, Inf	rozbor textu a obrazu; práce s titulkem; vlastní tvorba
MV	Vnímání autora mediálních sdělení	4.–5.: ČJ, Inf	hledání záměru autora; porovnávání různých pohledů
MV	Fungování a vliv médií ve společnosti	3.–5.: ČJ, Inf; 3.: Prv; 4.–5.: VI	diskuse; reflexe používání médií; bezpečné chování online
MV	Tvorba mediálního sdělení	3.–5.: ČJ, VV, Inf	příspěvek, plakát nebo prezentace; práce s obrazem a textem
MV	Práce v realizačním týmu	1.–5.: ČJ, VV, PČ; 3.–5.: Inf	skupinový projekt; rozdělení rolí; společná prezentace

Použité zkratky: ČJ – český jazyk; AJ – anglický jazyk; M – matematika; Inf – informatika; Prv – prvouka; PŘ – přírodověda; VI – vlastivěda; VV – výtvarná výchova; HV – hudební výchova;

TV – tělesná výchova; PČ – pracovní činnosti.

4. Učební plán

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem	Min.	Dispon.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	8+1	8+2	6+2	6+1	5+2	41	33	8
	Anglický jazyk	-	-	3	3+1	3+1	11	9	2
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4	23	20	3
Informatika	Informatika	-	-	0+1	1	1	3	2	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	13	11	2
	Vlastivěda	-	-	-	1	2			
	Přírodověda	-	-	-	1+1	1+1			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	12	0
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2			
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5	0
CELKOVÁ POVINNÁ ČASOVÁ DOTACE		20	22	24	26	26	118	102	16

4.1 Poznámky k učebnímu plánu

Údaj před znaménkem + vyjadřuje základní časovou dotaci; údaj za znaménkem + vyjadřuje využití disponibilní časové dotace. Celkem je na 1. stupni využito 16 disponibilních hodin.

V každém ročníku je jedna z disponibilních hodin českého jazyka obsahově zaměřena na třídnické, komunikační a osobnostně-sociální aktivity. Hodina zůstává součástí předmětu Český jazyk a nezvyšuje celkovou týdenní časovou dotaci žáka.

Základní výuka plavání se realizuje v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin v průběhu prvního stupně. Konkrétní ročníky a organizace jsou stanoveny podle provozních podmínek školy.

4.2 Začlenění třídnických hodin do vzdělávacího obsahu

Ročníky	Očekávané školní výstupy	Učivo a činnosti	Vazba na RVP ZV
1.-3.	Žák naslouchá druhým a dodržuje základní pravidla rozhovoru; přiměřeně vyjadřuje své potřeby, pocity a názory; podílí se na tvorbě třídních pravidel; spolupracuje a požádá o pomoc; jednoduše zhodnotí svou práci a chování.	Komunikační kruh; pravidla třídy; pojmenování emocí; spolupráce ve dvojici a skupině; řešení běžných nedorozumění; bezpečné chování; sebehodnocení a plánování jednoduchého cíle.	ČJL-3-1-02, ČJL-3-1-03, ČJL-3-1-05 až 07; OSV - komunikace, mezilidské vztahy, sebepoznání a seberegulace.
4.-5.	Žák vede věcný a respektující dialog; formuluje a zdůvodňuje svůj názor; přijímá zpětnou vazbu; spolupracuje při rozhodování třídy; rozpozná konflikt a hledá přijatelné řešení; hodnotí svůj pokrok a stanovuje si další cíl; ví, na koho se obrátit v obtížné situaci.	Třídní diskuse; práce s pravidly a odpovědností; řešení modelových situací; vrstevnická zpětná vazba; plánování a reflexe učení; prevence rizikového chování; vztahy ve třídě; bezpečí v běžném i digitálním prostředí.	ČJL-5-1-05, ČJL-5-1-07, ČJL-5-1-08 a ČJL-5-1-10; OSV - komunikace, kooperace, řešení problémů, hodnoty a praktická etika.

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk patří k nejvýznamnějším vzdělávacím oblastem. Dovednosti a znalosti získané v tomto předmětu jsou nezbytné pro další vzdělávání, kvalitní komunikaci mezi lidmi a celkové vnímání okolního světa. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného, srozumitelného a spisovného vyjadřování. Český jazyk se od počátku stává nejen nástrojem získávání informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky. Prostřednictvím četby poznávají základní literární žánry a umělecké záměry autora, učí se orientovat v textu a porozumět mu. Uvědomují si také rozdíly mezi literární fikcí a skutečností.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu tvoří komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve všech složkách se rozvíjí čtenářská, komunikační a písemná gramotnost žáků; od 3. ročníku také práce s elektronickými texty, digitálními zdroji a bezpečnou elektronickou komunikací.

Specifickými cíli předmětu na 1. stupni jsou zejména:

- trvalé osvojení správné techniky čtení a psaní a její využívání v praxi,
- porozumění věkově přiměřeným písemným a mluveným pokynům,
- souvislé a srozumitelné vyjadřování mateřským jazykem, pečlivá výslovnost a vhodné tempo řeči,
- rozvoj slovní zásoby, poznávání bohatosti českého jazyka a využívání jazykových prostředků ve stylistice,
- osvojení základních poznatků o systému jazyka a pravopisných jevech, rozlišování spisovného a nespisovného vyjadřování,
- vyhledávání základní skladební dvojice a rozlišování věty jednoduché a souvětí,
- čtení s porozuměním, orientace v textu, vyhledávání informací, reprodukce textu a přednes poezie,
- utváření trvalého zájmu o četbu,
- dodržování správných tvarů písmen a číslic a věcně i formálně správné písemné vyjadřování,
- řazení ilustrací nebo vět podle dějové posloupnosti a tvorba jednoduchého vyprávění či krátkého textu na dané téma.

Časové a organizační vymezení

Český jazyk se vyučuje v 1. ročníku 9 hodin týdně (8+1), ve 2. ročníku 10 hodin týdně (8+2), ve 3. ročníku 8 hodin týdně (6+2), ve 4. ročníku 7 hodin týdně (6+1) a v 5. ročníku 7 hodin týdně (5+2). Údaj za znaménkem + vyjadřuje využití disponibilní časové dotace. V každém ročníku je jedna disponibilní hodina obsahově zaměřena na třídnické, komunikační a osobnostně-sociální aktivity podle kapitoly 4.2.

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter. Od 2. do 5. ročníku propojuje komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Výuka probíhá v kmenových učebnách, ve školní knihovně, při práci s digitální technikou a podle povahy učiva také mimo školní budovu. Využívá se práce individuální, ve dvojicích i ve skupinách, společné čtení, rozhovor, dramatizace, tvořivé psaní, projektové a prožitkové činnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu učitelé uplatňují společné strategie školy uvedené v kapitole 3.6. Zvláštní důraz kladou na pravidelné čtení s porozuměním, kultivovanou komunikaci a naslouchání, rozvoj slovní zásoby, bezpečné prostředí pro vyjadřování vlastního názoru, průběžnou zpětnou vazbu, sebehodnocení a smysluplné využívání digitálních zdrojů.

Vzdělávací obsah - 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• čte kratší text • ovládá rozpočítadlo • recituje z paměti krátkou říkanku	• přednes básně nebo krátkého úryvku prózy • reprodukce textu • poslech	OSV
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• reaguje na přiměřená písemná sdělení • parafrázuje mluvené pokyny • pozdraví a osloví • omluví se	• čtení s porozuměním • pozorné čtení a orientace v textu • dialog s partnerem • pozdrav, oslovení, omluva, prosba, zpráva, adresa • naslouchání	OSV
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• dodržuje základní návyky při psaní • ovládá opis, přepis a jednoduchý diktát	• správné sezení a držení psacího náčiní • hygiena zraku • rozvoj grafomotoriky • opis, přepis, diktát	—
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• při mluveném projevu správně dýchá • volí správné tempo řeči • užívá přiměřenou sílu hlasu	• rozvíjení znělého hlasu • nácvik přiměřeného tempa a frázování řeči • správné dýchání a posazení hlasu • artikulační cvičení	—
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• píše správné tvary písmen i číslic • správně spojuje písmena i slabiky • kontroluje vlastní písemný projev	• přípravné a uvolňovací cviky pro psaní • psaní jednotlivých prvků písmen a číslic • psaní velkých a malých písmen • psaní číslic 0–9 • psaní slov a krátkých vět	—
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova • vytleská slovo po slabikách • člení slova na hlásky • odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • rozlišuje velká a malá písmena	• věta, slovo, slabika, hláska • délka samohlásek, dvojhlásky • písmeno malé, velké, tištěné a psané • tečka, čárka, otazník • velké písmeno na začátku věty	—

Vzdělávací obsah - 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• vyjádří své názory a pocity z přečteného textu • vyjádří svůj postoj k přečtenému textu • čte plynule • dokáže soustředěně poslouchat • vypráví o své oblíbené knížce	• plynulé hlasité a tiché čtení jednoduchých textů • slovní přízvuk • soustředěný poslech poezie a prózy • text a ilustrace • individuální četba • povídání nad literárním textem nebo knihou	MV
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací • písemně i ústně vytvoří jednoduchý text • píše za větami správná interpunkční znaménka	• druhy vět podle postoje mluvčího ke skutečnosti • intonace a interpunkční znaménka	—
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	• užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • pozná a správně píše vlastní jméno osoby, zvířete a jednoslovné místní pojmenování	• vybrané slovní druhy • podstatná jména a jejich tvary - názvy zvířat, osob a věcí • slovesa a jejich tvary • předložky a spojky • vlastní jména	—
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý děj	• krátký příběh podle obrazové předlohy • dějová posloupnost	—

Vzdělávací obsah - 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- vyhledává slova podobná a protikladná - najde slova příbuzná - rozlišuje slova souřadná, nadřazená a podřazená - rozlišuje kořen, předponu a příponu	- slova a pojmy - význam slov - stavba slova - kořen, část předponová a příponová - slova jednovýznamová a mnohovýznamová - antonyma, synonyma, homonyma	—
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu	třídění slov podle významu	—
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- rozlišuje slovní druhy - skloňuje podstatná jména - určuje u sloves osobu, číslo a čas	- slovní druhy a tvary slov - ohybné a neohebné slovní druhy - typické příklady jednotlivých slovních druhů - podstatná jména - číslo a rod - slovesa - osoba, číslo a čas	—
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- doplňuje souvětí - nalézá vhodné spojky	- věta jednoduchá a souvětí - spojovací výrazy	—
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- aplikuje užívání i/y v písemném projevu - odůvodňuje pravopis po obojetných souhláskách - uplatňuje správně psaní velkých písmen - rozliší užití ú a ů - píše velká písmena ve vlastních jménech	- psaní i/y po obojetných souhláskách ve známých vyjmenovaných slovech - pravopis dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - pravopis ú/ů - velká písmena ve vlastních jménech	—
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- rozliší pohádku, hádanku, říkanku a báseň - rozumí pojmům spisovatel, kniha, čtenář, básník, ilustrátor, divadlo, herec a režisér - pozná verš a najde v básni rýmující se slova	- literární druhy a žánry - rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka - spisovatel, básník, kniha, čtenář - divadelní představení, herec, režisér - verš, rým, přirovnání	MV
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- přednese text - volně reprodukuje text	- přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - dramatizace - vlastní výtvarný doprovod	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	recituje kratší text, rozpočítadla a říkanky z paměti	- přednes básně nebo krátkého úryvku prózy - reprodukce textu - poslech	—
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- plynule čte s porozuměním textu - orientuje se v abecedních rejstřících encyklopedií	- zdokonalování plynulého a rychlého čtení - orientace v textu - podpora zájmu o individuální četbu - čtení jako zdroj informací o přírodě, současnosti a minulosti - orientace v abecedních rejstřících encyklopedií	—
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- vybírá vhodné výrazy a používá mimiku - rozvíjí kultivovaný mluvní projev - souvisle se vyjadřuje a klade otázky	- základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu - střídání rolí mluvčího a posluchače - zdvořilé vystupování	OSV
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim a vhodně reaguje - účinně se zapojuje do diskuse, obhájí vlastní názor a vhodně reaguje	- respektování mluveného projevu druhé osoby - pozorné vyslechnutí krátkého textu - tvorba doplňující otázky - střídání role mluvčího a posluchače	—
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- dbá na správnou a pečlivou výslovnost - kontroluje nedbalou výslovnost	správná výslovnost všech hlásek	—
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- dokáže ve třídě pronést krátký projev - požádá o informaci a podá informaci	- popis jednoduchých předmětů - krátké mluvené projevy na základě vlastních zkušeností - prosba, omluva, vzkaz, zpráva	—
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu - napiše krátký dopis	- adresa, pozdrav z prázdnin, krátké blahopřání - pozvánka, zpráva, oznámení a dopis - inzerát, popis a postup jednoduché činnosti - jednoduchá přihláška	—

Vzdělávací obsah - 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, včetně textů elektronických	- navrhne vhodný nadpis - posoudí pravdivost nebo nepravdivost tvrzení podle přečteného textu - posoudí, zda informace vyplývá z textu - vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	- čtení s porozuměním - čtení elektronických textů	—
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení a pozvánku - posoudí jejich úplnost - sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržáním dějové posloupnosti - vybere vhodný závěr k dané ukázce	- orientace v textu - povídky, bajky a pověsti - adresa, zpráva, vzkaz, oznámení a pozvánka - dějová posloupnost	—
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- přečte nebo řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem oznámení, příkaz, prosbu a omluvu s ohledem na adresáta - vhodně se představí ostatním žákům i dospělému	- členění vět a frázování - síla a barva hlasu - přízvuk, tempo a intonace	—
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost - využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci	- spisovná, hovorová a nespisovná mluva - spisovnost a národní jazyk - mluvené projevy	—
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- hledá slova podobného významu - nahradí slovo v textu slovem protikladným, podobným nebo citově zabarveným a nespisovné slovo slovem spisovným - vyhledá v textu vícevýznamové slovo a vysvětlí jeho další významy - rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku	- význam slov - slova jednovýznamová a mnohovýznamová - slova stejného a opačného významu - stavba slov, předložky a předpony	—
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- zařadí vyznačené plnovýznamové slovo ke slovnímu druhu - vybere větu, která obsahuje nebo neobsahuje zadaný slovní druh - používá náležité tvary podstatných a přídavných jmen - používá náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím	- podstatná jména a jejich vzory - rod střední, ženský a mužský - slovesný způsob - druhy číslovek	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména nebo slovesa a nahradí jej tvarem spisovným - doplní do věty správný tvar podstatného jména a odůvodní pravopis	- národní jazyk - zvuková stránka jazyka - mluvené projevy - mimojazykové prostředky	—
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- správně píše nebo doplní i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných - píše správně z hlediska lexikálního pravopisu	pravopis i/y po obojetných souhláskách	—
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje jej spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát - záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku - vyjádří, jak na něj vyslechnutá nebo přečtená ukázka působí	- zážitkové čtení - aktivní naslouchání - záznam o četbě - prezentace přečtené knihy	—

Vzdělávací obsah - 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu - vypíše z textu požadovanou informaci - rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné	- čtení jako zdroj informací - časopisy, audionahrávky, encyklopedie a internet	MV
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah - vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje jej další osobě	- pozdrav, oslovení, omluva, zpráva, vzkaz a vypravování - popis předmětu, děje a pracovního postupu - dopis - poštovní poukázky, průvodky a podací lístky - vyjadřování v běžných komunikačních situacích	—
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- na základě zadáných informací vede dialog a telefonický hovor s dospělým nebo kamarádem a zanechá vzkaz na záznamníku - posoudí, zda v dialogu, telefonickém rozhovoru nebo vzkazu nechybí důležitá informace	- pravidla dialogu - telefonování - omluva a prosba - vzkaz na záznamník	—
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- vybere ukázkou, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování adresáta - vyhledá na internetu, v časopise nebo v denním tisku příklad manipulativní reklamy	- komunikace - reklama a manipulativní sdělení - práce s mediálními zdroji	MV
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry, i v elektronické podobě	- píše obsahově i formálně správně vypravování s dodržením dějové posloupnosti podle osnovy - sestaví popis předmětu, zvířete nebo osoby a popis pracovního postupu - doplní chybějící náležitosti dopisu - píše texty v elektronické podobě	- orientace v textu - členění na odstavce - komunikační žánry - psaní textů v elektronické podobě	—
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu nejméně o třech bodech	- sestavování osnovy - členění textu na odstavce - vypravování	—
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- rozliší slova příbuzná a tvary téhož slova - rozliší slova příbuzná se zadaným slovem - určí kořen slova a část příponovou a předponovou - uvede slova příbuzná	- stavba slova - odvozování slov předponami a příponami - části slova a kořen	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vyhledá ve větě základní skladební dvojici - podmět vyjádřený, nevyjádřený nebo několikanásobný	- základní skladební dvojice - podmět a přísudek holý a rozvitý	—
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	- rozliší větu jednoduchou a souvětí - vytvoří z věty jednoduché souvětí - rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku	- stavba věty - věta jednoduchá a souvětí - přímá a nepřímá řeč - věta uvozovací	—
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován - spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu	- stavba věty - spojování vět v souvětí - spojovací výrazy	—
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- uplatňuje základní poučení o správných tvarech přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu - doplní správně čárky do textu - několikanásobný větný člen a jednoduchá souvětí	- shoda přísudku s podmětem - interpunkce ve větě a jednoduchém souvětí	—
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- přednese a volně reprodukuje text - vytvoří vlastní text na dané nebo vlastní téma	- tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce a dramatizace textu - ilustrace k přečtenému textu - vlastní tvorba, činohra a loutkové divadlo	—
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	rozhodne, zda je úryvek umělecký - poezie, komiks nebo pohádka - či neumělecký - naučný text nebo návod k použití	- poslech literárních textů - zážitkové čtení - umělecký a neumělecký text	—
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- rozhodne, zda je ukázka pohádka, pověst nebo bajka - rozhodne, zda je ukázka poezie nebo próza	- základní literární pojmy - pohádka, pověst, bajka, poezie a próza	—
ČJL-5-4-I-01 využívá vybrané formy elektronické komunikace, respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci	- využívá vybrané formy elektronické komunikace - respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování	- elektronická komunikace - pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci	—
ČJ-5-4-I-02 vyhledá základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovná informace z různých zdrojů	- vyhledá základní informace v doporučených digitálních zdrojích - porovná informace z různých zdrojů	- digitální zdroje - vyhledávání a porovnávání informací	MV

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk vede žáky k postupnému osvojování základních komunikačních dovedností. Důraz je kladen na porozumění jednoduchým pokynům a sdělením, rozvoj slovní zásoby, správné výslovnostní návyky a schopnost dorozumět se v běžných situacích přiměřených věku žáků.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah zahrnuje řečové dovednosti a od 4. ročníku se dále člení na poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní. Žáci pracují se zvukovou i grafickou podobou jazyka, osvojují si základní slovní zásobu a jednoduché gramatické struktury a využívají je v modelových i běžných komunikačních situacích.

Časové a organizační vymezení

Anglický jazyk se vyučuje od 3. ročníku. Ve 3. ročníku je vyučován 3 hodiny týdně, ve 4. ročníku 4 hodiny týdně (3+1) a v 5. ročníku 4 hodiny týdně (3+1). Údaj za znaménkem + vyjadřuje využití disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, při práci s digitální technikou a podle povahy učiva také mimo školní budovu. Využívá se poslech, rozhovor, názorné a pohybové činnosti, hry, písně, říkadla, práce ve dvojicích a skupinách i krátké projekty. Výuka podporuje aktivní používání jazyka a přirozené překonávání obav z komunikace.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu učitelé uplatňují společné strategie školy uvedené v kapitole 3.6. Zvláštní důraz kladou na názornost, časté opakování v různých situacích, porozumění před mechanickým překladem, aktivní zapojení všech žáků, bezpečné prostředí pro mluvení, průběžnou zpětnou vazbu a smysluplné využívání digitálních zdrojů.

Vzdělávací obsah - 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	• rozumí pokynům učitele při práci v hodině a reaguje na ně	• příkazy a instrukce - kladné a záporné	OSV / Osobnostní rozvoj / Rozvoj schopností poznávání
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	• poslouchá nahrávku nebo mluvené slovo a napodobuje výslovnost	• zvuková a grafická podoba jazyka • fonetické znaky pasivně • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	• rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických obrázkových a poslechových materiálů a využívá je při práci	• základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • práce se slovníkem • rodina, pozdravy, škola, barvy, číselky 0-12, jídlo, části těla, oblékání, dny v týdnu a činnosti	VMEGS / Jsme Evropané
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	• vede jednoduchý rozhovor • podá a vyžádá si jednoduchou informaci • omluví se a poděkuje • poskytne jednoduché informace o sobě a své rodině	• osobní údaje a informace • pozdravy a představení se	MKV / Multikulturalita
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	• čte plynule s důrazem na správnou výslovnost • uvědomuje si rozdíl mezi zvukovou a psanou podobou jazyka	• základní gramatické struktury a typy vět • I like / I don't like • I have got / I haven't got • I am wearing • sloveso BE v jednoduchých větách	—
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	• píše slova a krátké věty podle předlohy	• základní gramatické struktury a typy vět • I like / I don't like • I have got / I haven't got • I am wearing • sloveso BE v jednoduchých větách	MKV / Kulturní difference

Vzdělávací obsah - 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li pokládány pomalu a s pečlivou výslovností - podle pokynu vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní odpověď nebo vykoná činnost	příkazy a instrukce - kladné a záporné	MKV / Lidské vztahy
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozpozná známá slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu - porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům - porozumí smyslu jednoduchých vět s využitím vizuální opory	- zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky pasivně - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	—
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu - porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu s vizuální nebo zvukovou oporou	- domov, rodina, škola, volný čas a aktivity - zvířata, druhy jídla a vaření - bydliště, budovy a místa ve městě - kalendářní rok - svátky, měsíce, dny v týdnu a hodiny	VDO / Občan, občanská společnost a stát
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- použije základní zdvořilostní obraty v krátkých a pomalu vedených rozhovorech - poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech nebo činnostech a na podobné informace se zeptá	- osobní údaje a informace - pozdravy a představení se	OSV / Mezilidské vztahy
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, rodiny a kamarádů - odpoví a poskytne konkrétní informace vztahující se k osvojovaným tématům - zeptá se na konkrétní informace vztahující se k osvojovaným tématům	- základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - sloveso BE, HAVE GOT, LIKE, CAN a MUST v jednoduchých větách - číslovky 0-20, tvary předmětů, množné číslo podstatných jmen - předložky místa, činnostní slovesa a přítomný čas průběhový	—
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	najde konkrétní informace o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích v krátkém jednoduchém textu	- domov, rodina, škola, volný čas a aktivity - zvířata, druhy jídla a vaření - bydliště, budovy a místa ve městě - kalendářní rok - svátky, měsíce, dny v týdnu a hodiny	EV / Vztah člověka k prostředí
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života - porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět s vizuální oporou - porozumí tématu krátkého textu podpořeného obrazem	- domov, rodina, škola, volný čas a aktivity - zvířata, druhy jídla a vaření - bydliště, budovy a místa ve městě - kalendářní rok - svátky, měsíce, dny v týdnu a hodiny	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	vyplní jednoduchý formulář s osobními údaji	- osobní údaje a informace - pozdravy a představení se	—

Vzdělávací obsah - 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy - podle pokynu vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní odpověď nebo vykoná činnost	průběžně podle tematických okruhů a jazykových prostředků ročníku	MKV / Etnický původ
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozpozná známá slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu - porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům - porozumí smyslu jednoduchých vět s využitím vizuální opory	průběžně podle tematických okruhů a jazykových prostředků ročníku	—
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických obrázkových a poslechových materiálů a využívá je při práci	- domov, rodina, škola a volný čas - povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání a nákupy - bydliště - kalendářní rok - svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu a hodiny - zvířata, příroda a počasí	EV / Vztah člověka k prostředí
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechovém textu - porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu s vizuální nebo zvukovou oporou	poslechové texty k osvojovaným tematickým okruhům	—
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- použije základní zdvořilostní obraty v krátkých a pomalu vedených rozhovorech - poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech nebo činnostech a na podobné informace se zeptá	osobní údaje a informace	OSV / Komunikace
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- představí se a sdělí svůj věk, bydliště, činnosti, co vlastní, umí a má či nemá rád - sdělí informace o členech rodiny, kamarádech a spolužácích - jednoduše popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává	- základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět - odpoví a poskytne konkrétní informace vztahující se k osvojovaným tématům - zeptá se na konkrétní informace vztahující se k osvojovaným tématům	- základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem	—
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	najde konkrétní informace o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích v krátkém jednoduchém textu	- domov, rodina, škola a volný čas - povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání a nákupy - bydliště - kalendářní rok - svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu a hodiny - zvířata, příroda a počasí	—
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života - porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět s vizuální oporou - porozumí tématu krátkého textu podpořeného obrazem	- domov, rodina, škola a volný čas - povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání a nákupy - bydliště - kalendářní rok - svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu a hodiny - zvířata, příroda a počasí	—
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- napíše jednoduchá slovní spojení a věty o sobě - napíše jednoduchá slovní spojení a věty o rodině, kamarádech a spolužácích - sestaví krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz se základními zdvořilostními obraty	- základní gramatické struktury a typy vět - sloveso BE ve všech osobách - kladné a záporné věty, otázky a krátké odpovědi - množné číslo včetně nepravidelných tvarů - přivlastňovací a ukazovací zájmena - místní předložky - přítomný čas prostý a průběhový	—
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	doplní číselné i nečíselné informace týkající se své osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů a běžných činností	osobní údaje a informace	OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika
CJ-5-5-I-01 napíše jednoduché texty v elektronické podobě, vyplní osobní údaje do formuláře za použití klávesnice pro daný jazyk	- napíše jednoduché texty v elektronické podobě - vyplní osobní údaje do formuláře za použití klávesnice pro daný jazyk	psaní textů v elektronické podobě	—

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika tvoří společně s českým jazykem základ vzdělávání na 1. stupni. Vědomosti a dovednosti získané v tomto předmětu jsou nezbytné pro orientaci v praktickém životě, další vzdělávání i budoucí pracovní uplatnění. Předmět rozvíjí paměť, představivost, tvořivost, logický úsudek, abstraktní myšlení a schopnost přesně a stručně se vyjadřovat matematickým jazykem.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah je členěn do okruhů Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru a ve 4. a 5. ročníku také Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Specifickými cíli předmětu na 1. stupni jsou zejména:

- provádění početních výkonů s přirozenými čísly pamětně i písemně,
- využívání získaných poznatků při řešení úloh z praxe,
- odhadování výsledků, posuzování jejich reálnosti a zaokrouhlování,
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení,
- přesné a stručné vyjadřování pomocí matematického jazyka a symboliky,
- uvědomování si, že ke stejnému výsledku lze dospět různými postupy,
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti, sebekontroly a sebehodnocení.

Časové a organizační vymezení

Matematika se vyučuje v 1. ročníku 4 hodiny týdně, ve 2., 3. a 4. ročníku 5 hodin týdně (4+1) a v 5. ročníku 4 hodiny týdně. Údaj za znaménkem + vyjadřuje využití disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, při práci s názornými pomůckami a digitální technikou a podle povahy učiva také mimo školní budovu. Geometrické učivo může být zařazováno průběžně nebo v souvislých tematických celcích. Využívá se samostatná práce, práce ve dvojicích a skupinách, manipulativní činnosti, matematické hry, problémové úlohy, praktická měření a práce s daty.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu učitelé uplatňují společné strategie školy uvedené v kapitole 3.6. Vedou žáky k porozumění postupům, hledání různých cest řešení, odhadu a ověřování výsledků, přesnému používání pojmů a symbolů, zdůvodňování postupu, práci s chybou a využívání matematiky v praktických situacích. Podporují také účelné používání digitálních nástrojů při práci s daty, tabulkami a diagramy.

Vzdělávací obsah - 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20	• numerace • představa o jednotlivých číslech na základě názoru	—
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• porovnává čísla v oboru do 20 • sčítá a odčítá do 5 a následně do 10 • vytváří a řeší slovní úlohy na porovnávání čísel • využívá výpočty v praktických činnostech	• přirozená čísla 1-5, 6-10 a 10-20 • znaménka >, <, =, +, - • pojmy hned před a hned za • číselná řada a číselná osa • počítání předmětů, čtení, psaní a porovnávání čísel • sčítání a odčítání • slovní úlohy a praktické početní situace	—
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• pojmenuje a pozná základní geometrické tvary • modeluje rovinné útvary • pozná krychli, kvádr, válec a kouli • vyhledává geometrické útvary v prostoru	• trojúhelník, čtverec, obdélník a kruh • krychle, kvádr, válec a koule • skládání obrázců z geometrických tvarů • modelování staveb ze stavebnice • orientace v prostoru	—
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• využívá matematiku v praktickém životě	• vztahy o n více a o n méně • řadové číslovky • řešení slovních úloh	VDO

Vzdělávací obsah - 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- čte, píše a používá číslice v oboru do 20 - orientuje se v numeraci do 100	- numerace v oboru 0-20 - obor čísel 0-100 - čtení a psaní čísel - násobilka v oboru 1-10	—
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- používá matematické operátory +, -, = a aplikuje je v praxi - seřadí čísla vzestupně a sestupně - rozloží číslo na desítky a jednotky - zaokrouhluje čísla na desítky - orientuje se na číselné ose	- orientace na číselné ose - porovnávání a řazení čísel - rozklad čísla na desítky a jednotky - zaokrouhlování čísel na desítky	—
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 100 - násobí s užitím názoru v oboru 1-10 - řeší jednoduché slovní úlohy	- využití závorek - jednoduché slovní úlohy - násobení v oboru 1-10	—
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- pozná základní geometrické tvary a graficky je znázorní - správně pracuje s pravítkem - označí bod a narýsuje úsečku dané délky - určí souměrné útvary - rozezná krychli, kvádr, válec a kouli	- rovinné geometrické útvary - souměrnost - geometrická tělesa - práce s pravítkem - bod a čáry - úsečka, měření a porovnávání úseček - rýsování úseček daných délek v centimetrech	—
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek - rozumí vztahům n-krát více a n-krát méně	- sestavení a doplnění tabulky - orientace ve schématech - vztahy n-krát více a n-krát méně	—

Vzdělávací obsah - 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• zvládá početní operace do 1 000 • porovnává čísla do 1 000 • zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• obor přirozených čísel • zápis čísla v desítkové soustavě • číselná osa • násobilka • vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • písemné algoritmy početních operací	—
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• používá sčítání a odčítání v daném oboru při řešení praktických úloh • provádí zápis řešení slovních úloh	• násobilka • vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • písemné algoritmy početních operací	—
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• převádí jednotky času, hmotnosti a objemu • sestaví diagram a graf • orientuje se v jízdním řádu	• závislosti a jejich vlastnosti • diagramy, grafy a tabulky • jízdní řády a IDOS	—
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a správně označí • měří úsečky	• délka úsečky • jednotky délky a jejich převody • obvod a obsah obrazce • osově souměrné útvary	—
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• správně používá pravítko • porovná velikost útvarů	• vzájemná poloha dvou přímek v rovině	—
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• sčítá a odčítá v oboru do 1 000 • násobí v oboru do 1 000 • dělí se zbytkem v oboru malé násobilky • při dělení provádí zkoušku	• písemné početní operace v oboru do 1 000 • dělení se zbytkem a zkouška	—
M-3-3-03 / M-5-3-04 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině; určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě	• ve čtvercové síti zobrazí čtverec a obdélník • pomocí čtvercové sítě určí jejich velikost	• obsah čtverce a obdélníku • obvod čtverce a obdélníku	—

Vzdělávací obsah - 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- správně zapisuje čísla podle číselných řádů a využívá přechody mezi řády - využívá malou násobilku při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem - provádí kontrolu výsledku - dodržuje pravidla pro pořadí operací	- obor přirozených čísel 0-1 000 000 - zápis čísla v desítkové soustavě - číselná osa - násobilka	—
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- přečte, zapíše a rozvine číslo do milionu v desítkové soustavě - porovnává a zaokrouhluje čísla do statisíců - užívá polohové vztahy a orientuje se na číselné ose - provádí odhad a kontrolu výsledku	zaokrouhlování na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky	—
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- z paměti sčítá a odčítá čísla do sta a násobí a dělí v oboru malé násobilky - využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úloh a kontrole - využívá asociativnost při řešení jednoduchých úloh se závorkami	- sčítání a odčítání - násobení a dělení čísel v daném oboru	—
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	- provádí a zapisuje jednoduchá pozorování - porovnává zadaná data podle kritéria - posuzuje reálnost vyhledaných údajů	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy a tabulky - jízdní řády	—
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary; užívá jednoduché konstrukce	- rozezná a určí základní rovinné útvary podle jejich vlastností - používá základní geometrické pojmy a značky - rozpozná jednoduchá tělesa - narýsuje kružnici, trojúhelník, čtverec a obdélník a dodržuje zásady rýsování	- základní rovinné útvary - délka úsečky a jednotky délky - obvod a obsah obdélníka a čtverce - jednotky obsahu - jednoduché konstrukce	—
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	- vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti - načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku	práce s pravítky při sestrojování kolmic a rovnoběžek	—
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osové souměrné útvary a určí osu souměrnosti překládáním papíru	- pozná osové souměrné útvary včetně příkladů z reálného života - určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru	- základní útvary v prostoru - síť kvádrů a krychle	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - určuje $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$ a $\frac{1}{10}$ celku pomocí názorných obrázků	- část celku - zápis zlomku - jednoduché zlomky	—

Vzdělávací obsah - 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	provádí písemné dělení dvojciferným dělitelem	písemné dělení dvojciferným dělitelem	—
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	- porozumí textu jednoduché úlohy a rozliší informace důležité pro řešení - zformuluje odpověď k získanému výsledku - vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru	- písemné algoritmy početních operací - kontrola výsledku a formulace odpovědi - tvoření slovních úloh	—
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem - určí $1/2$, $1/4$, $1/3$, $1/5$ a $1/10$ celku - vyjádří celek z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny nebo desetiny	- zlomky se jmenovatelem 10 a 100 - zápis desetinným číslem	—
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- porovná zlomky se stejným jmenovatelem - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem pomocí názorných obrázků a početní operace zapisuje	zlomky - porovnávání, sčítání a odčítání se stejným jmenovatelem	—
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a částí vyjádřenou desetinným číslem - přečte, zapíše a znázorní desetinná čísla v řádu desetin - porovná desetinná čísla v řádu desetin	- desetinná čárka - desetinná čísla - početní výkony s desetinnými čísly	—
M-5-1-08 porozumí významu znaku - pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až $+100$ - nalezne příklady záporných čísel v běžném životě	záporné číslo na číselné ose	—
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu - vyhledá požadovaná data - čte sloupcové a kruhové diagramy bez použití procent - používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty	- grafy a soustava souřadnic - doplňování tabulek - čtení a sestavování sloupcového a kruhového diagramu - jízdní řády a IDOS	—
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	- rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru - určí obvod rovinného útvaru pomocí čtvercové sítě nebo měřením - graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky - určí délku lomené čáry - převádí jednotky délky	- konstrukce obdélníku a čtverce s užitím rovnoběžek a kolmic - rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem - osová souměrnost	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru složeného ze čtverců a obdélníků • používá základní jednotky obsahu cm^2, m^2 a km^2 bez vzájemného převádění	• výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce • jednotky obsahu a, ha a km^2 • povrch kvádrů a krychle	—
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • řeší jednoduchou úlohu • ověří výsledek úlohy • určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině • využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	• slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost • trojrozměrné útvary	—
M-5-5-I-01 vyhledává, sbírá a třídí data i použitím digitálních technologií; posoudí úplnost dat s ohledem na řešený problém, chybějící data získá či vyhledá v doporučených zdrojích	• vyhledává, sbírá a třídí data i použitím digitálních technologií • posoudí úplnost dat a chybějící data získá nebo vyhledá	• práce s daty	MV
M-5-5-I-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky i za pomoci digitálních technologií a vytváří diagramy	• čte a sestavuje jednoduché tabulky s využitím digitálních technologií • doplní údaje do tabulky nebo diagramu • vyhledá požadovaná data • vytváří diagramy • čte sloupcové a kruhové diagramy bez použití procent	• tabulky a diagramy	MV
M-5-5-I-03 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy i s využitím digitálních technologií	• řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech školské matematiky, s využitím digitálních technologií	• slovní úlohy	—

5.3 Informatika

5.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Informatika umožňuje žákům porozumět základním principům fungování digitálních technologií a informatickým postupům, které využívají při učení i v běžném životě. Žáci se učí pracovat s daty a informacemi, popisovat a řešit problémy, vytvářet a ověřovat jednoduché postupy a programy, rozpoznávat prvky informačních systémů a bezpečně používat digitální zařízení, aplikace a služby.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah je členěn do čtyř tematických okruhů: Data, informace a modelování; Algoritmizace a programování; Informační systémy; Digitální technologie. Původní obsah ŠVP zaměřený na praktickou práci s počítačem, grafikou, textem, soubory, internetem, elektronickou komunikací a fotografií je zachován a propojen s informatickým myšlením. Specifickými cíli předmětu na 1. stupni jsou zejména:

- rozpoznávání dat a informací v každodenních situacích a jejich zaznamenávání, třídění a vyhodnocování,
- popisování problémů, navrhování postupů řešení a práce s jednoduchými modely,
- sestavování, testování a opravování jednoduchých algoritmů a programů,
- porozumění prvkům systémů a vztahům mezi nimi,
- účelné používání digitálních zařízení, aplikací a služeb,
- dodržování bezpečnostních, hygienických, etických a právních pravidel v digitálním prostředí,
- spolupráce, sdílení postupů a věcné hodnocení výsledků vlastní práce i práce ostatních.

Časové a organizační vymezení

Informatika se vyučuje od 3. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně. Ve 3. ročníku jde o disponibilní hodinu (0+1), ve 4. a 5. ročníku o jednu hodinu ze základní časové dotace. Celková časová dotace předmětu na 1. stupni činí tři hodiny.

Výuka probíhá v učebně vybavené digitální technikou i v kmenových učebnách. Podle povahy učiva se střídají činnosti s digitálními zařízeními a bez nich, samostatná práce, práce ve dvojicích a skupinách, praktické úlohy, problémové situace a jednoduché projekty. Při práci s technikou se důsledně uplatňují pravidla bezpečnosti, ochrany osobních údajů, autorských práv a digitální hygieny.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu učitelé uplatňují společné strategie školy uvedené v kapitole 3.6. Vedou žáky k samostatnému objevování možností digitálních technologií, k rozdělení problému na dílčí kroky, hledání různých cest řešení, ověřování funkčnosti postupů a práci s chybou. Podporují vzájemnou pomoc, týmovou práci, srozumitelný popis postupu, kritické posuzování digitálního obsahu a odpovědné chování v digitálním prostředí.

Vzdělávací obsah - 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	- rozpozná data a informace ve svém okolí - získá jednoduchá data pozorováním nebo dotazováním - odpoví na jednoduchou otázku na základě zjištěných dat	- data a informace - sběr a jednoduché třídění dat - využití digitálních technologií v běžném životě	MV
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	- vlastními slovy popíše jednoduchou situaci nebo problém - rozlíší známé a potřebné informace - situaci znázorní obrázkem, značkami nebo jednoduchým schématem	- popis situace a problému - obrázkové a symbolické zápisy - jednoduché modely	OSV / Řešení problémů
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	- orientuje se v jednoduchém obrázkovém modelu, schématu nebo tabulce - vyhledá a sdělí požadovanou informaci	- orientace v datech - obrázkové modely, schémata a tabulky - digitální data z přiměřených zdrojů	MV
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	- pojmenuje prvky známého systému a popíše jejich účel - uvede jednoduché vztahy mezi prvky - rozpozná základní části počítačové sestavy a jejich funkci	- systémy kolem nás - prvky systému a vztahy mezi nimi - základní části digitálního zařízení	OSV / Kooperace
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- doplní údaje do připravené tabulky nebo seznamu - zkontroluje úplnost a správnost jednoduchého záznamu	- tabulka a seznam - číselná a nečíselná data - záznam a kontrola údajů	MV
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	- korektně zapne a vypne zařízení a přihlásí se do školního prostředí - ovládá základní práci s myší a klávesnicí - najde, spustí a ukončí známou aplikaci - vytvoří, uloží a znovu otevře jednoduchý soubor	- zapnutí, vypnutí, přihlášení a odhlášení - klávesnice a myš - aplikace a soubory - textová, obrazová a další data	MV
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	- dodržuje pravidla učebny a šetrně zachází se zařízeníem - chrání své přihlašovací údaje - rozpozná neobvyklou situaci a požádá dospělého o pomoc - uplatňuje zásady zdravé práce s digitálními zařízeními	- bezpečné zacházení s technikou - hesla a soukromí - digitální hygiena - postup při technickém problému	OSV / Seberegulace

Vzdělávací obsah - 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	- popíše prvky známého informačního systému a vztahy mezi nimi - rozezná soubor, složku, místní a sdílené úložiště - orientuje se v jednoduché struktuře složek	- informační systémy - soubory, složky a úložiště - uspořádání dat	MV
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- zaznamená údaje do připravené tabulky nebo seznamu - data podle zadaného kritéria vyhledá, seřadí nebo roztřídí - zkontroluje a podle potřeby opraví záznam	- práce s tabulkou a seznamem - řazení a třídění dat - doplnění a úprava záznamu	MV
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	- vybere aplikaci vhodnou pro zadaný úkol - vytvoří a upraví jednoduchý obrázek nebo text - soubor vhodně pojmenuje, uloží, otevře, zkopíruje, přesune nebo odstraní	- grafický a textový editor - základní nástroje aplikací - správa souborů a složek - ukládání a otevírání dokumentů	MV / Tvorba mediálního sdělení
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	- rozpozná běžné způsoby propojení zařízení a připojení k síti - vysvětlí rozdíl mezi internetem a webovou službou - použije s pomocí učitele školní nástroj pro elektronickou komunikaci - uvede základní rizika sdílení dat a komunikace na dálku	- počítačová síť a internet - propojení zařízení - webové služby - bezpečná elektronická komunikace	MV / Fungování a vliv médií
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	- vytváří a chrání bezpečné heslo - nesdílí osobní údaje bez rozmyslu - respektuje pravidla elektronické komunikace a autorská práva - kriticky posuzuje přiměřený digitální obsah a při nejistotě požádá o pomoc	- ochrana osobních údajů - hesla a zabezpečení účtu - netiketa - autorská práva a zdroje - rizikový digitální obsah	VDO / Občan a pravidla; MV

Vzdělávací obsah - 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	- rozpozná prvky a vztahy v jednoduchém informačním systému - popíše účel systému a tok informací - navrhne jednoduché uspořádání údajů pro zadanou situaci	- informační systémy - prvky, vztahy a účel systému - strukturovaná data	MV
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- doplní a upraví záznam v existující tabulce nebo seznamu - data řadí, filtruje nebo porovnává podle zadaného kritéria - ověří úplnost a správnost záznamu	- číslovaný a nečíslovaný seznam - tabulka a její struktura - záznam, doplnění a úprava údajů - kontrola dat	MV
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	- volí vhodnou aplikaci podle účelu - vytvoří a upraví textový, obrazový nebo kombinovaný digitální obsah - pořídí fotografii a provede její základní úpravu - ukládá a sdílí soubory způsobem stanoveným školou	- textový a grafický editor - fotografování a základní úprava fotografie - práce s různými typy dat - ukládání a sdílení souborů	MV / Tvorba mediálního sdělení
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	- zapiše jednoduchý postup pomocí slov, obrázků, značek nebo bloků - postup vykoná a ověří, zda vede k požadovanému cíli	- algoritmus a jeho zápis - posloupnost kroků - vstup, zpracování a výstup	OSV / Řešení problémů
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	- rozloží jednoduchý problém na dílčí kroky - navrhne postup řešení a srozumitelně jej popíše - porovná svůj postup s jiným řešením	- analýza problému - návrh postupu - různé cesty řešení	OSV / Kooperace
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	- sestaví jednoduchý program v blokově orientovaném prostředí - použije události, posloupnost příkazů a opakování - rozpozná opakující se část a nahradí ji cyklem nebo připraveným blokem	- blokově orientované programování - příkazy a události - opakování a podprogram - jednoduchý program nebo animace	MV
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	- opakováním spuštěním ověří funkčnost programu nebo postupu - najde místo, ve kterém se řešení odchyluje od očekávání - chybu opraví a vysvětlí provedenou změnu	- testování programu - nalezení a oprava chyby - porovnávání postupů - ověřování výsledku	OSV / Sebehodnocení

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Prvouka zprostředkovává žákům 1.–3. ročníku základní poznatky o světě, který je obklopuje. Učí je pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, vnímat jejich vzájemné vztahy a postupně si vytvářet ucelený obraz o sobě, rodině, škole, obci, přírodě, společnosti a zdravém způsobu života. Žáci získávají dovednosti potřebné pro bezpečné a odpovědné jednání v běžných i méně obvyklých životních situacích.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví. Jednotlivé okruhy se vzájemně prolínají a navazují na zkušenosti žáků, místní prostředí a aktuální dění. Specifickými cíli předmětu jsou zejména:

- rozvíjení schopnosti pozorovat, popisovat, porovnávat a třídit jevy v přírodním i společenském prostředí,
- poznávání domova, školy, obce Pěnčín a jejího okolí a vytváření vztahu k místu, kde žáci žijí,
- osvojování pravidel soužití, komunikace, vzájemné pomoci a respektu k odlišnostem,
- orientace v čase a poznávání proměn způsobu života, tradic a regionálního dědictví,
- utváření kladného vztahu k přírodě a odpovědnosti za životní prostředí,
- upevňování hygienických a zdravotně preventivních návyků, zásad bezpečného chování a základů první pomoci,
- propojování získaných poznatků s praktickým životem, jednoduchým bádáním a využíváním přiměřených informačních zdrojů.

Časové a organizační vymezení

Prvouka se vyučuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu dvou hodin týdně. Celková časová dotace předmětu v průběhu prvního období činí šest hodin.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, v dalších prostorách školy a podle povahy učiva také venku. Využívá bezprostřední okolí školy, obec Pěnčín a místní krajinu, vycházky, výlety, tematické výstavy, návštěvy institucí, pozorování, práci s mapou a plánem, jednoduché pokusy, modelové situace, rozhovory s pamětníky a další dostupné zdroje. Uplatňuje se samostatná práce, práce ve dvojicích a skupinách, činnosti, badatelské, projektové a prožitkové učení.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu učitelé uplatňují společné strategie školy uvedené v kapitole 3.6. Vedou žáky k pozornému vnímání okolí, kladení otázek, hledání souvislostí, ověřování jednoduchých tvrzení, používání vhodných zdrojů a srozumitelnému sdílení zjištění. Vytvářejí příležitosti pro spolupráci, praktické jednání, bezpečné rozhodování, péči o zdraví a přírodu, respekt k druhým a aktivní vztah k místu, kde žáci žijí.

Vzdělávací obsah - 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• jednoduše popíše, co vnímá jako svůj domov • pojmenuje obec, ve které bydlí a ve které se nachází škola, a zemi, ve které žije • popíše cestu do školy a označí místa, kde je třeba být opatrný • orientuje se ve škole a pojmenuje její důležité prostory	• domov a prostředí domova • Česká republika, obec Pěňčín, bydliště • škola, činnosti a prostředí školy • cesta do školy • riziková místa a situace v nejbližším okolí	—
Tematický okruh: Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• rozlišuje základní role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • pojmenuje základní příbuzenské vztahy • dodržuje zásady komunikace a pravidla slušného chování • vnímá přednosti a odlišnosti spolužáků a chová se k nim s respektem	• rodina a postavení jedince v rodině • příbuzenské vztahy • zásady komunikace • pravidla slušného chování • spolužáci, jejich přednosti a odlišnosti	OSV / Mezilidské vztahy
Tematický okruh: Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• vyjmenuje roční období a přiřadí k nim typické znaky a svátky • vyjmenuje dny v týdnu a rozliší pracovní a volné dny • popíše ranní, dopolední, odpolední a večerní činnosti • orientuje se na hodinách v celých hodinách	• čas a hodiny • denní režim • den, týden, měsíc a rok • roční období • Vánoce a Velikonoce	—
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• vypráví o možnostech trávení volného času rodiny • seřadí členy rodiny podle generací • uvede příklady předmětů denní potřeby • pojmenuje známá povolání a povolání členů rodiny	• současnost a minulost v našem životě • proměny způsobu života a bydlení • předměty denní potřeby • průběh lidského života • povolání	—
Tematický okruh: Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• popíše základní znaky ročních období • popíše změny v životě rostlin a živočichů v průběhu roku • rozpozná rizika spojená se sezonními činnostmi • pozná základní druhy ovoce a zeleniny • rozlišuje byliny, keře a stromy • pojmenuje běžná domácí a hospodářská zvířata	• roční období • den a noc • ovoce a zelenina • byliny, keře a stromy • domácí a hospodářská zvířata • bezpečnost při sezonních činnostech	EV / Základní podmínky života

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Clověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• dodržuje základní pravidla osobní hygieny • pojmenuje základní části lidského těla • rozliší úraz a nemoc a popíše vhodné chování při onemocnění • rozpozná bezpečné a nebezpečné chování a uvede možnosti předcházení úrazům	• lidské tělo a životní potřeby člověka • denní režim, správná výživa a péče o chrup • osobní hygiena • nemoc, drobné úrazy a poranění • prevence nemocí a úrazů • bezpečná a nevhodná místa pro hru	—

Vzdělávací obsah - 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• vyznačí v jednoduchém plánu bydliště, školu a cestu na určené místo • při vycházce popíše významná a riziková místa v okolí školy • uplatňuje zásady bezpečné cesty do školy	• domov a orientace v místě bydliště • škola a její okolí • jednoduchý plán • bezpečná cesta do školy • významné budovy a dopravní síť	OSV / Rozvoj schopností poznávání
ČJS-3-1-02 začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci	• pojmenuje obec, ve které žije, kraj, stát a hlavní město • popíše části obce a významné budovy • pozoruje a jednoduše popíše změny v nejbližším okolí	• obec Pěnčín a její části • místní krajina a poloha obce • Liberecký kraj • Česká republika a Praha • významné budovy a dopravní síť	—
Tematický okruh: Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• pojmenuje a objasní širší příbuzenské vztahy • porovná typické rozdíly v životě různých generací • spoluvytváří a dodržuje pravidla soužití ve skupině a ve škole • uvede příklady rozdílů v zájmech, povaze, schopnostech a hodnotách lidí	• rodina, její život a funkce • příbuzenské a mezigenerační vztahy • mezilidské vztahy a komunikace • ohleduplnost • práva a povinnosti žáků školy	OSV / Poznávání lidí
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• pojmenuje běžná povolání a pracovní činnosti • vysvětlí, proč jsou různá povolání pro společnost potřebná • uvede příklady využití informačních a komunikačních technologií při práci	• povolání a pracovní činnosti • fyzická a duševní práce • různé profese • informační a komunikační technologie • hospodaření s vodou	—
Tematický okruh: Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• seřadí jednotky času od sekundy po rok • orientuje se na ciferníkových hodinách • pojmenuje dny v týdnu a měsíce a přiřadí je k ročním obdobím • rozliší základní jevy z minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• orientace v čase a časový řád • určování času a kalendář • denní režim a roční období • minulost, přítomnost a budoucnost	—
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• popíše denní režim rodiny a používání předmětů denní potřeby • popíše průběh běžných rodinných oslav • uvede příklady zvyků a tradic spojených s Vánoce, Velikonocemi a dalšími svátky	• denní režim rodiny • předměty denní potřeby • rodinné oslavy • zvyky a tradice • proměny způsobu života	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• pozoruje a popíše proměny přírody během roku • přiřadí typické přírodní jevy k jednotlivým ročním obdobím • rozpozná rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi	• roční období • proměny rostlin a živočichů během roku • sezonní činnosti • rizika v přírodě	EV / Vztah člověka k prostředí
ČJS-3-4-02 rozlišuje některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• rozlišuje vybrané přírodniny podle nápadných znaků • uvede příklady organismů vyskytujících se ve vodě a v okolí vodních ploch • popíše proměny života ve vodě a kolem vody během roku	• vodní ekosystém • vodní rostliny a živočichové • přírodniny a jejich třídění • proměny života u vody v průběhu roku	EV / Ekosystémy
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• pozoruje vlastnosti vody a její proměny • provede podle pokynu jednoduchý pokus s vodou • rozliší základní skupenství vody • použije při pozorování jednoduchý nástroj nebo měřidlo	• voda v přírodě • vlastnosti a skupenství vody • jednoduché pokusy s vodou • nástroje, přístroje a měřidla	EV / Základní podmínky života
Tematický okruh: Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• uplatňuje základní hygienické návyky • rozliší potraviny vhodné pro zdravou výživu • uvede příklady zdravých a nezdravých návyků • rozliší úraz a nemoc a popíše základní postup při drobném poranění • seřadí základní etapy lidského života • pojmenuje základní části těla	• lidské tělo, jeho základní stavba a životní potřeby • etapy lidského života • zdravý životní styl, denní a pitný režim • správná výživa • osobní hygiena • nemoc, drobné úrazy, poranění a první pomoc	—
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru • rozpozná bezpečné a nebezpečné chování v dopravních situacích • uplatňuje základní pravidla chodce a bezpečného cestování • uvede příklady rizik návykových látek, hazardních her a nadměrného používání digitálních zařízení	• bezpečná místa pro hru • bezpečné chování v silničním provozu a dopravních prostředcích • předcházení rizikovým situacím • návykové látky, hazardní hry a digitální závislosti	—
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• předvede vhodné jednání při setkání s neznámým člověkem • odmítne nepřijemnou komunikaci a obrátí se na důvěryhodného dospělého • uvede, kdy použít tísňovou linku • zná čísla základních tísňových linek a stručně popíše událost	• komunikace s neznámými lidmi • osobní bezpečí • žádost o pomoc • tísňová volání	OSV / Sebezpečování a sebeochrana

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• uvede příklady mimořádných událostí • popíše základní zásady chování při mimořádné události • respektuje pokyny dospělých a složek integrovaného záchranného systému	• mimořádné události • varovné signály • evakuace • integrovaný záchranný systém	—

Vzdělávací obsah - 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- vytvoří jednoduchý plán s důležitými body - vyznačí cestu a riziková místa - vysvětlí, komu a v jaké situaci zavolat na důležitá telefonní čísla	- jednoduchý plán obce a okolí školy - orientační body - cesta do školy - riziková místa a situace - důležitá telefonní čísla	—
ČJS-3-1-02 začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci	- pojmenuje obec, kraj, stát a hlavní město - uvede významná místa v okolí - popíše polohu obce v krajině - podílí se na zpracování jednoduchého materiálu o minulosti a současnosti obce	- obec Pěnčín, její části a významná místa - Liberecký kraj - Česká republika a Praha - dopravní síť - minulost a současnost obce	—
Tematický okruh: Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- vypráví o členech rodiny a rozlišuje příbuzenské a mezigenerační vztahy - pojmenuje rozdíly v povaze, zájmech, schopnostech, vzdělání a hodnotách lidí - vyslechne odlišný názor a reaguje s respektem - dodržuje a s pomocí hodnotí pravidla slušného a společenského chování	- role členů rodiny - příbuzenské a mezigenerační vztahy - mezilidské vztahy a komunikace - vlastnosti lidí - ohleduplnost a pravidla slušného chování	OSV / Mezilidské vztahy
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- vysvětlí náplň a význam vybraných povolání - rozliší fyzickou a duševní práci - uvede základní příjmy a výdaje domácnosti a vysvětlí potřebu hospodárného jednání	- povolání a zaměstnání - fyzická a duševní práce - vlastnictví - jednoduchý rozpočet domácnosti - příjmy a výdaje	—
Tematický okruh: Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- určí čas na ručičkových i digitálních hodinách - používá základní jednotky času a jednoduché vztahy mezi nimi - odhadne trvání známých činností - řadí události podle časové posloupnosti - rozliší minulost, přítomnost a budoucnost	- určování času - jednotky času - kalendář a letopočet - generace - dějiny jako časový sled událostí - minulost, přítomnost a budoucnost	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	• uvede příklady přírodně a kulturně cenných míst ve svém okolí • pojmenuje vybrané regionální osobnosti a stručně vysvětlí jejich význam • převypráví místní pověst nebo báji • vysvětlí, proč pečujeme o památky	• regionální památky a péče o ně • významné osobnosti regionu • místní pověsti a báje • minulost kraje a předků • domov a rodný kraj	—
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• porovná na základě obrazového, textového nebo věcného materiálu způsob života dříve a dnes • pojmenuje zvyky a tradice v průběhu roku • přiřadí vybrané státní svátky a významné dny k událostem, které připomínají	• současnost a minulost v našem životě • proměny způsobu života, bydlení a práce • předměty denní potřeby • zvyky a tradice • státní svátky a významné dny	—
Tematický okruh: Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• třídí zeleninu podle částí, pro které se pěstuje, a ovoce do základních skupin • rozliší vybrané jedlé, nejedlé a jedovaté houby • rozliší byliny, keře a stromy a popíše základní části jejich těla • uvede společné znaky živočichů • rozliší základní skupiny obratlovců a uvede jejich zástupce	• rostliny, houby a živočichové • základní stavba těla rostlin a živočichů • životní potřeby a projevy • způsob života a výživa • význam organismů v přírodě a pro člověka	EV / Ekosystémy
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• pojmenuje základní součásti neživé přírody a vysvětlí jejich význam pro život • popíše koloběh vody v přírodě • rozliší skupenství vody a vybrané vlastnosti látek • používá základní jednotky hmotnosti, teploty, objemu a času a jednoduchá měřidla • provede jednoduchý pokus s rozpustností látky • uvede příklady znečištění přírody a možností nápravy	• voda, vzduch, půda, světlo a teplo • nerosty a horniny • koloběh vody • látky, jejich vlastnosti a skupenství • měření základních veličin • jednoduché pokusy • ochrana životního prostředí	EV / Základní podmínky života
Tematický okruh: Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• rozpozná bezpečné a rizikové prostředí • uplatňuje pravidla bezpečného chování chodce a cyklisty • správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci • jedná tak, aby neohrožoval sebe ani ostatní	• osobní bezpečí • bezpečné chování v rizikovém prostředí • silniční provoz v roli chodce a cyklisty • krizové situace	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• zvolí bezpečný způsob jednání při setkání s neznámým člověkem • odmítne nepříjemnou komunikaci • požádá o pomoc pro sebe nebo jiného • správně použije tísňové číslo a sdělí základní informace o události	• bezpečná komunikace s neznámými lidmi • odmítnutí a žádost o pomoc • tísňová volání • osobní bezpečí	OSV / Sebepoznání a sebeochrana
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• uplatňuje základní pravidla bezpečného chování • rozpozná varovný signál • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při modelové mimořádné události • uvede základní zásady první pomoci při drobném poranění	• mimořádné události • varovné signály a evakuace • integrovaný záchranný systém • péče o zdraví • nemoc, drobné úrazy, poranění a první pomoc	—

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodověda ve 4. a 5. ročníku navazuje na Prvouku a prohlubuje poznávání přírody, člověka, zdraví a vztahů mezi lidmi. Žáci objevují souvislosti mezi živou a neživou přírodou, zkoumají základní přírodní společenstva, učí se třídit organismy, provádět jednoduché pokusy a posuzovat vliv lidské činnosti na životní prostředí. Současně získávají poznatky a praktické dovednosti potřebné pro péči o zdraví, bezpečné chování a odpovědné rozhodování v běžném i digitálním prostředí.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah vychází především z tematických okruhů Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví; v souladu s původním ŠVP zahrnuje také vybrané výstupy tematického okruhu Lidé kolem nás. Ve 4. ročníku se žáci zaměřují zejména na živou a neživou přírodu, základní společenstva, ochranu přírody, jednoduché pokusy, mezilidské vztahy, finanční gramotnost, plánování času, zdravý životní styl a bezpečnost. V 5. ročníku rozvíjejí poznatky o Zemi a vesmíru, lidském těle, vývoji člověka, prevenci závislostí, první pomoci a bezpečném chování v digitálním prostředí.

Specifickými cíli předmětu jsou zejména:

- pozorování, porovnávání a třídění přírodnin a organismů a hledání vztahů mezi nimi,
- porozumění základním podmínkám života a propojenosti živé a neživé přírody,
- využívání jednoduchých badatelských postupů, měření, pokusů, atlasů, klíčů a digitálních zdrojů,
- rozvíjení odpovědného vztahu k přírodě a schopnosti posoudit dopady lidské činnosti,
- poznávání lidského těla a osvojování zásad zdravého životního stylu, prevence a první pomoci,
- nácvik bezpečného a ohleduplného jednání v osobních, společenských, dopravních, krizových a digitálních situacích,
- rozvoj argumentace, spolupráce, sebereflexe a odpovědného hospodaření.

Časové a organizační vymezení

Přírodověda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku v rozsahu dvou hodin týdně (1+1). Údaj za znaménkem + vyjadřuje využití disponibilní časové dotace. Celková časová dotace předmětu na 1. stupni činí čtyři hodiny.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, v dalších prostorách školy, na školní zahradě a v okolní krajině. Využívá pozorování v přírodě, vycházky a exkurze, jednoduché pokusy a měření, práci s přírodninami, modely, atlasy, určovacími klíči, mapami, knihami a přiměřenými digitálními zdroji. Součástí jsou praktické a modelové situace zaměřené na zdraví, bezpečnost, první pomoc, spolupráci a odpovědné rozhodování.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu učitelé uplatňují společné strategie školy uvedené v kapitole 3.6. Podporují zvědavost žáků, kladení otázek, formulování jednoduchých předpokladů, plánování a provádění pozorování a pokusů, zaznamenávání výsledků a vyvozování závěrů. Vedou žáky k používání ověřených zdrojů, bezpečné práci s pomůckami a digitálními technologiemi, spolupráci, argumentaci, sebereflexi a praktickému uplatňování poznatků při péči o zdraví, vztahy a životní prostředí.

Vzdělávací obsah - 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Lidé kolem nás			
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci i při interakci v digitálním světě	- na modelových situacích charakterizuje osobní, pracovní a právní vztahy mezi lidmi - uveďe příklady pravidel platných v různých vztazích a prostředích - rozeře blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy - vyvodí pravidla soužití ve skupině, zhodnotí jejich dodržování a navrhne zlepšení	- rodina, role členů rodiny a mezigenerační vztahy - mezilidské vztahy - pravidla soužití ve škole a obci - fyzická a duševní práce - pravidla komunikace v digitálním prostředí	OSV / Mezilidské vztahy
ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	- rozpozná nepřijatelné jednání a chování - popíše vliv vlastností člověka na práci skupiny - připraví věcné argumenty k prezentaci svého názoru - vyslechne odlišný názor a reaguje s respektem	- mezilidské vztahy a komunikace - principy demokracie - práce ve skupině - pomoc nemocným a sociálně slabým - zájmové spolky a další organizace	MV / Kritické čtení a vnímání sdělení
ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- rozeře základní formy vlastnictví - používá peníze v běžných situacích a zkontroluje cenu nákupu i vrácené peníze - rozeře přání a potřeby vzhledem k finančním možnostem - vysvětlí význam spoření a základní rizika půjčování peněz	- formy vlastnictví - peníze a nákupy - příjmy a výdaje - spoření, půjčky a dluhy - jednoduchý rozpočet	OSV / Seberegulace a sebeorganizace
Tematický okruh: Rozmanitost přírody			
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- rozpozná živé a neživé přírodní - vyvodí základní vztahy mezi živou a neživou přírodou - objasní základní podmínky života organismů - uveďe příklady vzájemného ovlivňování člověka a přírody - využije jednoduché výzkumné dovednosti při zkoumání života rostlin a živočichů	- živá a neživá příroda - základní podmínky života - rovnováha v přírodě - vztahy mezi organismy a prostředím - vliv člověka na přírodu	EV / Základní podmínky života
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	- roztřídí organismy podle společných znaků - pozoruje a popisuje rostliny, houby a živočichy v regionu - vysvětlí přizpůsobení organismů životu na souši, ve vodě a ve vzduchu - popíše základní potravní a vzájemně prospěšné vztahy - zařadí vybrané organismy do ekosystému a jednoduchého potravního řetězce	- základní společenstva a ekosystémy - organismy regionu - přizpůsobení organismů prostředí - potravní vztahy - potravní řetězce a pyramidy	EV / Ekosystémy

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy a další doporučené zdroje včetně digitálních	- pojmenuje základní projevy života - porovná projevy života různých organismů - určí organismus pomocí jednoduchého klíče, atlasu nebo doporučeného digitálního zdroje - třídí přírodniny podle nápadných znaků - pozoruje vybraný projev života pomocí jednoduchých postupů a pomůcek	- rostliny, houby a živočichové - znaky a projevy života - životní potřeby, výživa a stavba těla - třídění organismů - atlas, určovací klíče a digitální zdroje - podnebí a počasí	EV / Ekosystémy
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí - zdůvodní potřebu ohleduplného chování k přírodě - vyhledá a popíše problém životního prostředí v místě, kde žije - navrhne jednoduchou možnost zlepšení nebo ochrany	- ochrana a tvorba životního prostředí - odpovědnost lidí - ochrana rostlin a živočichů - odpady a jejich třídění - živelní pohromy a ekologické havárie - místní problémy životního prostředí	EV / Vztah člověka k prostředí
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	- formuluje jednoduchou otázku nebo předpoklad - naplánuje bezpečný postup pokusu - pokus provede a zaznamená pozorování - porovná výsledek s předpokladem - vysvětlí výsledek a uvede, co by bylo možné příště změnit	- jednoduchý přírodovědný pokus - plánování postupu - bezpečnost práce - záznam pozorování - vyhodnocení výsledku	—
Tematický okruh: Člověk a jeho zdraví			
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- rozlíší své povinnosti, potřeby a zájmy - navrhne vyvážené rozdělení času v průběhu dne - zohlední oprávněné nároky osob ve svém okolí - svůj plán vyhodnotí a podle potřeby upraví - vysvětlí význam zdravého životního stylu	- denní režim - učení, práce, zábava a odpočinek - pohybový a pitný režim - duševní hygiena - plánování a sebehodnocení	OSV / Seberegulace a sebeorganizace
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklisty	- rozpozná rizika v prostředí a navrhne bezpečný způsob jednání - popíše postup pomoci v situaci ohrožující život - správně vyhodnotí modelovou dopravní situaci - uplatňuje pravidla chodce a cyklisty - reaguje na varovný signál a pokyny při mimořádné události	- osobní bezpečí a krizové situace - nebezpečné látky - dopravní značky a bezpečnostní prvky - bezpečné chování chodce a cyklisty - šikana, týrání a jiné formy násilí - varovný signál, evakuace, požár a integrovaný záchranný systém	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- vysvětlí význam preventivních lékařských a zubních prohlídek - uvede příklady přenosných a nepřenositelných nemocí a základní možnosti prevence - rozliší potraviny vhodné pro každodenní a pouze občasnou konzumaci - dodržuje hygienické, režimové a zdravotně preventivní návyky	- zdravý životní styl - preventivní prohlídky - přenosné a nepřenositelné nemoci - osobní, intimní a duševní hygiena - zdravá výživa, pitný režim a uchovávání potravin - prevence nemocí a úrazů	—

Vzdělávací obsah - 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Rozmanitost přírody			
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	• popíše postavení Země ve sluneční soustavě • pomocí modelu nebo obrazového materiálu vysvětlí střídání dne a noci • vysvětlí souvislost pohybu Země se střídáním ročních období • propojí pohyby Země se základním rozdělením času	• vesmír a Země • sluneční soustava • Slunce, Země a Měsíc • střídání dne a noci • střídání ročních období • rozdělení času	—
Tematický okruh: Clovek a jeho zdraví			
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	• pojmenuje základní části lidského těla • uvede příklady orgánových soustav a vysvětlí jejich základní funkce • rozliší pozitivní a negativní vlivy na zdraví • uvede příklady vlivů ohrožujících fungování lidského těla	• lidské tělo a jeho stavba • orgánové soustavy a jejich základní funkce • životní potřeby člověka • pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou • biologické a psychické změny v dospívání • základy lidské reprodukce	—
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• chronologicky seřadí etapy lidského života • stručně charakterizuje jednotlivé etapy • určí etapy, kterými již prošel a kterou prožívá • přiměřeně věku popíše vývoj dítěte před a po narození	• etapy lidského života • vývoj dítěte před a po narození • dětství, dospívání, dospělost a stáří • vývoj jedince	—
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	• uvede příklady návykových látek a dalších rizikových závislostí • vysvětlí základní zdravotní a sociální rizika alkoholu, nikotinu a dalších drog • předvede různé způsoby odmítnutí nabízené látky nebo rizikové činnosti • ví, na koho se obrátit o pomoc	• návykové látky a závislosti • alkohol, nikotin a jiné drogy • hazardní hry a digitální závislosti • způsoby odmítání • služby odborné pomoci	OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• rozliší drobné poranění a stav ohrožující život • správně přivolá zdravotnickou záchrannou službu • vybere z lékárničky vhodný materiál • v modelové situaci ošetří běžné drobné poranění • respektuje zásady vlastní bezpečnosti při poskytování pomoci	• zásady první pomoci • život ohrožující stavy • ošetření drobných poranění • školní lékárnička • tísňové volání • přivolání zdravotnické záchranné služby	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Digitální kompetence: Práce s digitálními technologiemi			
ČJS-5-6-I-01 formuluje a dodržuje zásady zdravého a bezpečného přístupu k práci s digitálními technologiemi; rozezná nebezpečí v digitálním prostředí; vybírá informace, které o sobě může zveřejnit	• uplatňuje zásady zdravého používání digitálních zařízení • chrání své osobní údaje a přihlašovací údaje • rozpozná základní rizika digitální komunikace a nevhodného obsahu • rozlišuje informace vhodné a nevhodné ke zveřejnění • při ohrožení nebo nejistotě požádá důvěryhodného dospělého o pomoc	• digitální hygiena • ochrana osobních údajů • bezpečná digitální komunikace • digitální stopa • rizika digitálního prostředí • žádost o pomoc	MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Vlastivěda navazuje na Prvouku a rozvíjí vzdělávací obsah oblasti Člověk a jeho svět. Ve 4. ročníku se zaměřuje především na tematický okruh Místo, kde žijeme, v 5. ročníku na okruh Lidé a čas. Žáci poznávají svou obec a region, Českou republiku i Evropu, pracují s mapami a plány, orientují se v krajině, seznamují se se státním zřízením a symboly a poznávají proměny života lidí v minulosti a současnosti.

Časové a organizační vymezení

Vlastivěda se vyučuje ve 4. ročníku jednu hodinu týdně a v 5. ročníku dvě hodiny týdně. Celková časová dotace předmětu na 1. stupni činí tři hodiny.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, v dalších prostorách školy, v obci a okolní krajině. Využívá práci s mapami, plány, časovými osami, obrazovými a písemnými prameny, knihami, kronikami, doporučenými digitálními zdroji, vycházky, exkurze, návštěvy památek a kulturních institucí i setkávání s pamětníky. Důraz je kladen na poznávání Pěnčína a regionu, praktickou orientaci, bezpečný pohyb, vztah k místu a porozumění souvislostem.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu učitelé uplatňují společné strategie školy uvedené v kapitole 3.6. Vedou žáky k vyhledávání, porovnávání a ověřování informací, práci s různými druhy map a historických pramenů, kladení otázek, časovému a prostorovému uspořádávání poznatků, spolupráci a věcnému zdůvodňování názorů. Podporují zájem o místní dění, kulturní a přírodní dědictví, demokratické hodnoty a odpovědné občanství.

Vzdělávací obsah - 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Místo, kde žijeme			
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- vyhledá své bydliště nebo pobyt v mapě či plánu - určí jeho polohu pomocí světových stran - zakreslí místo do mapy a porovná okolní krajinu s jiným typem krajiny	- domov a orientace v místě bydliště - škola, okolí školy a bezpečná cesta - obec, místní krajina, významné budovy a dopravní síť	OSV / Rozvoj schopností poznávání
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- určí světové strany podle přírodních jevů a pomocí kompasu - zorientuje mapu a vyhledá na ní cíl cesty - používá mapové značky a orientační body - uplatní zásady bezpečného pohybu v přírodě	- světové strany, kompas a orientace mapy - orientační body a linie - zemský povrch, vodstvo a krajina regionu - bezpečný pohyb a pobyt v přírodě	EV / Vztah člověka k prostředí
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy	- zvolí vhodný druh mapy nebo plánu - vyhledá údaje o přírodních podmínkách a osídlení - pracuje s legendou a mapovými značkami - rozliší náčrt, plán a mapu	- náčrt, plán a mapa - obecně zeměpisné a tematické mapy - obsah mapy, měřítko a vysvětlivky - přírodní podmínky a sídla ČR a Evropy	EV / Lidské aktivity; MV / Kritické čtení
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	- zorientuje se v mapě mikroregionu - vyhledá přírodně a kulturně cenná místa v okolí - navrhne a zdůvodní výlet po regionu - porovná vybrané znaky svého a jiného regionu	- Pěnčín, okolní obce a Liberecký kraj - přírodní, kulturní a historické zajímavosti - osídlení, hospodářství a vliv krajiny na život lidí - ochrana regionálního dědictví	—
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- porovná život a přírodní podmínky v ČR a vybrané zemi - vyhledá základní informace o vybraném evropském státu	- Evropa, kontinenty a vybrané státy - Evropská unie - příroda a způsob života v různých zemích	VMEGS / Evropa a svět nás zajímá
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- uvede příklady orgánů státní moci a jejich zástupců - přiřadí jim základní činnosti - pojmenuje státní symboly a vysvětlí jejich význam - uvede situace, ve kterých se státní symboly používají	- naše vlast, krajina a národ - státní zřízení, správa a samospráva - orgány státní moci a Armáda ČR - státní symboly	VDO / Občan, občanská společnost a stát

Vzdělávací obsah - 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Lidé a čas			
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• zaneše časové údaje do časové osy • přiřadí k základní dějinné události časový údaj s využitím různých zdrojů • porovná vybrané jevy z minulosti navzájem i se současností • používá základní pojmy pro orientaci v historickém čase	• orientace v čase a časový řád • kalendář, letopočet a století • generace • dějiny jako časový sled událostí • časová osa • významné události českých dějin	—
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• rozliší knihovnu, muzeum, galerii a archiv podle jejich poslání a sbírek • vyhledá poznatek z dějin a představí jej spolužákům • uvede příklady kulturních a přírodních památek České republiky i svého okolí • vyjádří svůj vztah k vybrané památce • vysvětlí význam ochrany konkrétní přírodní nebo kulturní památky	• knihovna, muzeum, galerie a archiv • historické prameny a zdroje informací • současnost a minulost v našem životě • kulturní a přírodní památky • chráněná krajinná oblast, geopark a národní park • městské památkové rezervace • ochrana kulturního a přírodního dědictví	EV / Vztah člověka k prostředí
ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků	• popíše na vybraných ukázkách způsob života a práce lidí v minulosti • porovná bydlení, práci a každodenní život předků se současností • využije příklad z historie obce nebo regionu • uvede, co se v životě lidí změnilo a co přetrvává • své srovnání doloží obrazovým, písemným nebo hmotným pramenem	• život a práce předků • proměny způsobu života, bydlení a předmětů denní potřeby • vývoj obce a regionu • významné osobnosti a události regionu • tradice, zvyky a kulturní dědictví • historické prameny	—

5.5 Umění a kultura

5.5.1 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova rozvíjí tvořivost, představivost, smyslové vnímání a schopnost žáků vyjadřovat vlastní zkušenosti, pocity, myšlenky a vztah ke světu. Žáci poznávají a používají různé výtvarné prostředky, materiály a postupy, vnímají umělecká díla i vizuální podněty každodenního života a učí se o vlastní i cizí tvorbě přemýšlet a hovořit s respektem.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah zahrnuje rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazných vyjádření. Žáci pracují v ploše, objemu i prostoru, využívají kresbu, malbu, modelování, koláž, práci s přírodninami, textilem a dalšími materiály, fotografii i přiměřené digitální prostředky. Seznamují se s vybranými druhy výtvarného umění, ilustrací, fotografií, filmem, architekturou a současnou vizuální kulturou.

Časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova se vyučuje v 1., 2. a 3. ročníku jednu hodinu týdně a ve 4. a 5. ročníku dvě hodiny týdně. Celková časová dotace předmětu na 1. stupni činí sedm hodin.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, v dalších prostorách školy, venku a podle možností také v galeriích, muzeích, na výstavách a při poznávání architektury a veřejného prostoru. Využívá individuální, párovou i skupinovou tvorbu, pozorování, experimentování, rozhovor nad dílem, prezentaci a reflexi. Žáci jsou vedeni k bezpečnému a šetrnému používání pomůcek a materiálů a k udržování pořádku na pracovním místě.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu učitelé uplatňují společné strategie školy uvedené v kapitole 3.6. Vytvářejí prostor pro vlastní nápady, volbu prostředků, experimentování a hledání více možných řešení. Vedou žáky k pozornému vnímání, pojmenování výtvarných prvků, plánování a dokončení práce, spolupráci, prezentaci tvůrčího záměru, přijímání odlišných interpretací a oceňování jedinečnosti každého žáka i tvorby ostatních.

Vzdělávací obsah - 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu • výtvarně vyjádří jednoduchý zážitek, zkušenost nebo představu • používá základní výtvarné prostředky v ploše i prostoru	• rozvoj představivosti a fantazie na základě vlastního prožitku • výtvarné vyjádření živé a neživé přírody • malba, kresba, modelování, loutky a hračky • ilustrace textu a ilustrátoři dětských knih	OSV / Kreativita

Vzdělávací obsah - 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• všímá si zrakových, sluchových a hmatových podnětů • volí vhodný výtvarný prostředek pro jejich vyjádření • řeší přiměřené úkoly v plošné i prostorové tvorbě	• barevný kontrast a harmonie • druhy barev, hustota a odstín • druhy linií, jejich hustota a šířka • práce s plastickým materiálem • práce s přírodninami, textilem a semeny	—
VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	• rozpozná a pojmenuje základní výtvarné prvky • porovnává jejich vlastnosti a jednoduché vztahy • uplatní vlastní zkušenost, prožitek a fantazii	• linie, tvar, objem, barva a objekt • výtvarné vyjádření živé a neživé přírody • kresba a její výrazové prostředky • ilustrace a její vztah k textu nebo vyprávění	—

Vzdělávací obsah - 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• představí vlastní nebo vybrané vizuálně obrazné vyjádření • pojmenuje jeho obsah a vysvětlí svůj záměr • naslouchá odlišným názorům a zapojuje se do rozhovoru o tvorbě	• prvky vizuálně obrazného vyjádření • podobnost, kontrast, rytmus a jejich proměny • reflexe zrakových a dalších smyslových vjemů • komunikace o vlastní a společné tvorbě	OSV / Komunikace
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	• uplatňuje při vnímání a tvorbě představivost a fantazii • popíše, jak na něj vybrané dílo nebo obrazné vyjádření působí • porovná vlastní interpretaci s interpretací ostatních	• umělecká výtvarná tvorba • fotografie a film • malířství, grafika, sochařství a architektura • typy vizuálně obrazných vyjádření	MV / Vnímání autora mediálních sdělení

Vzdělávací obsah - 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	• zvolí prostředky pro vyjádření pocitů, představ a zkušeností • využívá kresbu, malbu, modelování, prostorovou tvorbu i kombinované postupy • porovná vlastní vyjádření s tvorbou spolužáků a pojmenuje podobnosti a odlišnosti • uspořádá objekty v prostoru podle zamýšleného účinku	• emoce, pocity, nálady, fantazie a osobní zkušenosti • manipulace s objekty a pohyb těla v prostoru • akční tvar malby a kresby • hračky, objekty a ilustrace textu • volná tvorba, skulptura a plastika	OSV / Sebepoznání a sebepojetí
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	• rozpozná kresbu, malbu, fotografii, prostorový objekt a architekturu • uplatní světlostní a barevný kontrast • porovná tvary, velikosti, polohu a barevné vztahy prvků	• prvky vizuálně obrazného vyjádření a jejich vztahy • typy vizuálně obrazných vyjádření • světlostní a barevné kvality • hodnocení vlastní tvorby a tvorby spolužáků	—

Vzdělávací obsah - 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- uvědomuje si rozdílnost vnímání jednotlivými smysly - rozliší podněty vycházející z představ, fantazie a smyslových vjemů - nalezne podněty působící převážně na jiné smysly než zrak - převede sluchové a hmatové vjemy do vizuálního vyjádření	- smyslové vnímání jako zdroj tvorby - kombinace a proměny prvků v ploše, objemu a prostoru - převod sluchových a hmatových vjemů - plošná, objemová a prostorová tvorba	OSV / Rozvoj schopností poznávání
VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	- porovná prostředky použité ve vlastní tvorbě s tvorbou ostatních - pojmenuje odlišnosti a zdůvodní svou volbu - experimentuje s dosud nevyzkoušenými prostředky a postupy	- uplatnění spontaneity - hledání nových souvislostí - volba vhodných prostředků k námětu - postupy současného výtvarného umění	—
VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- sdělí, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu - porovná různé interpretace a respektuje jejich odlišnost - vybere interpretaci, která je pro něj podnětná, a svůj výběr vysvětlí	- výtvarná výpověď - hodnocení, zdůvodnění a obhájení - vyjádření k vlastní tvorbě i tvorbě ostatních - komunikace se spolužáky a rodinnými příslušníky	MV / Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- vybere, uspořádá a představí výsledky vlastní práce - popíše spolužákům svůj tvůrčí postup - připraví jednoduchou prezentaci vlastní nebo společné tvorby	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - nové souvislosti pro uplatnění vlastních i převzatých obrazových znaků - výběr, uspořádání a prezentace tvorby - reflexe tvůrčího procesu	—

5.5.2 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova vytváří a rozvíjí kladný vztah žáků k hudbě. Učí je hudbu aktivně prožívat zpěvem, hrou na nástroje, pohybem i soustředěným poslechem, vnímat ji jako prostředek komunikace, sebevyjádření, společného zážitku i relaxace. Respektuje individuální hlasové, rytmické, pohybové a instrumentální možnosti každého žáka.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah tvoří vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti. Žáci si osvojují správné pěvecké návyky, rytmizují a melodizují jednoduché texty, používají dětské hudební nástroje a přiměřené hudební aplikace, reagují na hudbu pohybem, rozlišují vlastnosti tónů, hudební nástroje, formy, výrazové prostředky, styly a žánry. Učí se také jednoduché melodie a rytmy zaznamenávat, reprodukovat, tvořit a prezentovat.

Časové a organizační vymezení

Hudební výchova se vyučuje v 1.–5. ročníku jednu hodinu týdně. Celková časová dotace předmětu na 1. stupni činí pět hodin.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, v dalších vhodných prostorách školy a podle možností také při návštěvách koncertů, divadelních představení a kulturních akcí. Využívá společný i sólový zpěv, hru na tělo, Orffův instrumentál, zobcové flétny, keyboard a další dostupné nástroje, poslechové ukázky, pohybové a taneční hry i přiměřené digitální prostředky. Důraz je kladen na hlasovou hygienu, bezpečné zacházení s nástroji a podporující prostředí bez obav z vlastního projevu.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu učitelé uplatňují společné strategie školy uvedené v kapitole 3.6. Vedou žáky k pravidelnému a soustředěnému naslouchání, aktivnímu zapojení, rozvoji hlasu, rytmu a hudební paměti, spolupráci při společném muzicírování a respektování individuálních možností druhých. Nabízejí žákům různé způsoby hudebního vyjádření, podporují jejich tvořivost, improvizaci, pohybovou reakci, sebehodnocení a sdílení hudebního zážitku.

Vzdělávací obsah - 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	- zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty - zpívá ve skupině s oporou hlasu učitele nebo nástroje - dodržuje základní zásady správného dýchání a výslovnosti	- osvojení nejméně pěti nových písní - hlasová hygiena, intonace a rytmus - zpěv ve skupině - nota celá a notová osnova - první seznámení s houslovým klíčem	OSV / Rozvoj schopností poznávání

Vzdělávací obsah - 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu	- spojuje hudbu a rytmus s pohybem - pohybem vyjádří tempo, dynamiku a náladu - zapojí se do hudebně pohybové hry a jednoduchého tance	- rytmická cvičení a rytmizace textů - hudebně pohybové hry - hra na tělo - vzestupná a sestupná melodie - taneční pohyb a držení ve dvojici	OSV / Kooperace a kompetice
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	- rytmizuje říkadlo nebo jednoduchý text - vytvoří jednoduchý rytmický nebo melodický motiv - doprovodí píseň jednoduchým rytmem	- písně a říkadla - rytmizace a melodizace - jednoduché rytmické doprovody - Orffův instrumentál	—
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- vybere vhodný jednoduchý nástroj - udrží základní rytmus při doprovodu - doprovodí společný zpěv na dětský nebo improvizovaný nástroj	- sólový, skupinový a sborový zpěv - správná artikulace a hlasová hygiena - noty celá, půlová a čtvrtěová - grafický záznam melodie - dětský instrumentál a improvizované nástroje	—

Vzdělávací obsah - 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- rozpozná sluchem vybrané hudební nástroje - roliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - slovně vyjádří základní dojem z poslechové ukázky	- práce s nejméně čtyřmi poslechovými skladbami - vybrané hudební nástroje a jejich zvuk - hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - hudební styly a žánry přiměřené věku	—
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- roliší výšku, délku, sílu a barvu tónu - rozpozná výraznou změnu tempa a dynamiky - reaguje na změny v hudbě pohybem nebo slovním vyjádřením	- kvality tónů, tempo a dynamika - hlasová hygiena a rozšiřování hlasového rozsahu - kánon a jednoduché hudební motivy - Orffův instrumentál, zobcová flétna a keyboard - lidová, autorská a populární píseň pro děti - pantomima, pohybová improvizace a jednoduché lidové tance	MV / Vnímání autora mediálních sdělení

Vzdělávací obsah - 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností zpěvem, hrou, tancem či doprovodnou hrou jednoduchou melodii nebo píseň zapsanou pomocí not	- zaspívá, zahraje nebo pohybově ztvární jednoduchou melodii - vytvoří jednoduchý rytmický nebo harmonický doprovod - orientuje se v základním notovém a grafickém záznamu	- pěvecký a mluvní projev, hlasová hygiena - hudební rytmus a písně ve 3/4 a 4/4 taktu - základní noty a grafický záznam hudby - dvojhlas, vícehlas a intonace - taktování, taneční hry a lidové tance	—
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- zaspívá sólově i společně vybranou lidovou nebo umělou píseň - dodržuje zásady hlasové hygieny - využívá dechovou oporu, správné nasazení tónu a přiměřenou dynamiku	- jednohlasý a dvojhlasý zpěv - durová a mollová tónina - pěvecké dovednosti a hlasová hygiena - rozšiřování hlasového rozsahu - intonace a rytmus	OSV / Seberegulace a sebeorganizace
HV-5-1-03 využívá hudební nástroje či vybrané hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- rozpozná základní skupiny hudebních nástrojů - vybere nástroj vhodný k doprovodu písně - zahraje jednoduchý motiv nebo doprovod - využije notový či grafický záznam nebo vhodnou hudební aplikaci	- skupiny hudebních nástrojů - Orffův instrumentál, zobcová flétna a keyboard - jednoduché motivy, rytmické a melodické doprovody - hudební aplikace a digitální záznam - hudební styly a žánry	—

Vzdělávací obsah - 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě	- rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy - určí hudební formu vybrané ukázky - využije zvukový nebo jednoduchý digitální záznam	- písně a skladby - malá písňová forma - opakování a kontrast hudebních částí - zvuková a digitálně vizualizovaná podoba hudby	—
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	- vybere ukázku s výrazným rytmem, melodií nebo barvou - upozorní na změnu tempa, rytmu či dynamiky - jednoduše popíše účinek vybraného hudebního prostředku	- rytmus, melodie, harmonie a barva - kontrast a gradace - tempo a dynamika - hudba polyfonní a homofonní - soustředěný poslech a slovní vyjádření	MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
HV-5-1-05 vytváří jednoduché přehledy, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- vytvoří jednoduchou skladbu z daného rytmického nebo tónového materiálu - doplní rytmické nebo melodické závěti - zrytmizuje nebo zmelodizuje jednoduché říkadlo	- jednoduchá přehledy, mezihry a dohry - rytmická a melodická improvizace - hra na nástroj - práce s písní a poslechovou skladbou	OSV / Kreativita
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- reaguje na hudbu odpovídajícím pohybem - předvede vybrané taneční kroky známých písní - vytvoří krátkou pohybovou improvizaci podle rytmického schématu	- pohybové vyjádření hudby - pantomima a pohybová improvizace - mazurka, polka a další jednoduché tance - pochodový, přísunný a přeměnný krok - orientace v prostoru a pohybová paměť	—

5.6 Člověk a zdraví

5.6.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova vede žáky k pozitivnímu vztahu k pohybu, k pravidelné pohybové aktivitě a k porozumění jejímu významu pro zdraví, tělesnou zdatnost a psychickou pohodu. Rozvíjí základní pohybové dovednosti, obratnost, rychlost, vytrvalost, sílu, pohyblivost, koordinaci, spolupráci, fair play a bezpečné jednání při sportu i běžném pohybu.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah je členěn na činnosti ovlivňující zdraví, činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností a činnosti podporující pohybové učení. Zahrnuje pohybové hry, gymnastiku, rytmická a kondiční cvičení, atletiku, sportovní hry, průpravné úpoly, pohyb v přírodě, bruslení podle možností školy, plavání, zásady hygieny a bezpečnosti, první pomoc, měření výkonů, používání tělocvičného názvosloví a vyhledávání informací o sportovních aktivitách.

Časové a organizační vymezení

Tělesná výchova se vyučuje v 1.–5. ročníku dvě hodiny týdně. Celková časová dotace předmětu na 1. stupni činí deset hodin. Ve 2. a 3. ročníku je zařazena plavecká výuka v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin.

Výuka probíhá v tělocvičně nebo jiných vhodných prostorách, na venkovních sportovištích, v přírodě, v plaveckém bazénu a podle možností také na zimním stadionu či dalších sportovištích. Organizace se přizpůsobuje počasí, prostorovým podmínkám, zdravotnímu stavu a individuálním předpokladům žáků. Důraz je kladen na přípravu organismu před zátěží, postupné osvojování techniky, bezpečnost, hygienu, vhodné oblečení a obuv, ohleduplnost a účelné reagování při úrazu.

Prvky zdravotní tělesné výchovy jsou zařazovány průběžně podle individuálních potřeb žáků. U žáků se zdravotním oslabením se využívají speciální a vyrovnávací cvičení v souladu s doporučením odborného pracoviště a s ohledem na bezpečnost žáka.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu učitelé uplatňují společné strategie školy uvedené v kapitole 3.6. Vedou žáky k pravidelnému pohybovému režimu, poznávání vlastních možností, stanovování dosažitelných cílů a sledování osobního pokroku bez nezdravého srovnávání. Učí je správně reagovat na pokyny, dodržovat pravidla, jednat fair play, spolupracovat, poskytovat si bezpečnou pomoc, hodnotit pohybový výkon věcně a citlivě a používat digitální technologie pouze účelně při záznamu výkonů a vyhledávání ověřených informací.

Vzdělávací obsah - 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- uvědomuje si význam pohybu pro zdraví - aktivně se zapojuje do nabízených pohybových činností - samostatně se převlékne do cvičebního úboru a dodržuje základní hygienu	- pozitivní vztah k pohybu - příprava organismu před pohybovou činností - vhodné oblečení, obutí a hygiena - pohybové aktivity a podle možností bruslení	OSV / Sebepoznání a sebepojetí
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- zvládá základní lokomoční, gymnastické a atletické dovednosti - přiměřeně svým možnostem zlepšuje provedení - bezpečně používá základní náčiní	- kotoul vpřed a vzad, chůze po kladince - rychlý a vytrvalostní běh - nízký a polovysoký start - skok do dálky z místa a z rozběhu - hod míčkem	—
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- spolupracuje ve dvojici a ve skupině - zvládá základní způsoby házení, chytání a přihrávání - respektuje jednoduchá pravidla a pomáhá při organizaci hry	- pohybové, soutěživé a kontaktní hry - manipulace s míčem jednoruč a obouruč - přihrávky a jednoduché sportovní hry - estetický a rytmický pohyb - hry zaměřené na důvěru a ohleduplnost	VDO / Občanská společnost a škola
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- rozumí základním pokynům, povelům, signálům a gestům - užívá základní názvosloví na úrovni cvičence - podílí se na bezpečné přípravě a úklidu náčiní	- základní tělocvičné názvosloví - smluvené povely, signály, gesta a značky - organizace prostoru a činností - názvy nářadí a náčiní, jeho příprava a úklid	—

Vzdělávací obsah - 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- vysvětlí jednoduchým způsobem význam pohybu pro zdraví - zapojuje se do pravidelného pohybového režimu - aktivně se účastní plavecké výuky	- pohybový režim a zdraví - příprava organismu - plavecká výuka - pohybové aktivity ve škole i mimo ni	—
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- udržuje správné držení těla v pohybu - zvládá základy gymnastiky a sportovních her - manipuluje s míčem jednou a obou rukama - rozvíjí základní plavecké dovednosti	- základy gymnastiky - pohybové a sportovní hry - manipulace s míčem a hod míčkem - spolupráce ve hře - plavání	VDO / Občanská společnost a škola
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- respektuje při pohybové činnosti ostatní - spolupracuje ve dvojici, skupině a družstvu - dodržuje jednoduchá pravidla závodních her	- hry ve dvojicích a skupinách - spolupráce v družstvu - závodivé a týmové hry - zásady fair play	OSV / Kooperace a kompetice
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- používá vhodné oblečení a obuv - rozpozná základní rizika pohybových činností - dodržuje bezpečnostní pravidla při gymnastice, atletice, plavání a bruslení	- hygiena při tělesné výchově - vhodné oblečení a obutí - předcházení úrazům - bezpečnost při hrách, gymnastice, atletice, plavání a bruslení	—
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- reaguje na smluvené povely a signály - užívá osvojené názvosloví - orientuje se v organizaci prostoru a činností	- základní povely, signály a názvosloví - organizace prostoru a činností - zásady fair play	—

Vzdělávací obsah - 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- uvědomuje si význam pravidelného pohybu pro zdraví - rozlišuje přiměřenou délku a intenzitu pohybové činnosti - aktivně se účastní plavecké výuky	- význam pohybu pro zdraví - pohybový režim, délka a intenzita pohybu - plavecká výuka	—
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- zvládá základy běhu, hodů a skoku - zvládá základy gymnastiky a sportovních her - zlepšuje techniku podle svých možností	- gymnastika a kompenzační cvičení - rychlý a vytrvalý běh - skok do dálky a hod míčkem - manipulace s míčem a průpravné hry - spolupráce ve hře	—
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- předchází rizikům při pohybových činnostech - používá vhodné oblečení a obuv - dodržuje hygienu a bezpečnost v plaveckém bazénu	- bezpečnost při pohybových činnostech - vhodné oblečení a obutí - hygiena a bezpečnost při plavání	—
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- užívá osvojené tělocvičné pojmy - reaguje na smluvené povely a signály - jedná podle zásad fair play	- tělocvičné názvosloví - smluvené povely a signály - organizace činností - fair play	VDO / Občanská společnost a škola
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání a zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	- bezpečně vstoupí do vody a orientuje se ve vodním prostředí - dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla bazénu - zvládá dýchání do vody, splývání a základní pohyb ve vodě	- adaptace na vodní prostředí - hygiena a bezpečnost plavání - dýchání do vody a splývání - základní plavecké dovednosti	—
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	- použije vybraný plavecký způsob přiměřeně svým možnostem - zvládne jednoduchý skok nebo vstup do vody - uplatní základní prvky sebezáchrany a bezpečného chování	- vybraný plavecký způsob - skoky a bezpečné vstupy do vody - prvky sebezáchrany - bezpečnost ve vodě a u vody	—

Zdravotní tělesná výchova - podle individuálních potřeb

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	• zaujme správnou základní cvičební polohu • dbá na správné držení těla při běžných činnostech • podle pokynu opraví nevhodné držení těla	• správné držení těla • základní cvičební polohy • dechová, protahovací a vyrovnávací cvičení	—
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	• provádí doporučené speciální cvičení • dodržuje přiměřený rozsah a počet opakování • upozorní na nepříjemné nebo bolestivé pocity	• individuálně doporučená speciální cvičení • uvolnění, protažení a posílení • bezpečné provedení a sebekontrola	—

Vzdělávací obsah - 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti a sleduje změny i s využitím digitálních technologií	• pravidelně se účastní pohybových aktivit • rozvíjí vytrvalost, sílu a pohyblivost • sleduje vlastní pokrok a usiluje o zlepšení	• pohybový režim • kondiční a aerobní činnosti • svalová síla, vytrvalost a pohyblivost • sledování osobního pokroku	OSV / Seberegulace a sebeorganizace
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	• rozpozná základní znaky vadného držení těla • pojmenuje hlavní svalové skupiny • provádí protahovací, posilovací a relaxační cvičení	• cvičení během dne • protahovací, napínací a posilovací cvičení • zahřátí, uvolnění a uklidnění po zátěži • správné držení těla	—
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	• zvládá základy gymnastiky, atletiky a sportovních her • uplatňuje dovednosti při pobytu v přírodě • vytvoří variantu jednoduché pohybové hry	• pohybové hry, gymnastika a atletika • rytmická a kondiční cvičení • průpravné úpoly a sportovní hry • pohyb v přírodě • tvorba variant her	—
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• používá vhodné oblečení a obuv • dodržuje bezpečnostní pravidla daného prostředí • bezpečně připraví a uklidí náčiní • v modelové situaci přivolá pomoc a ošetří drobné poranění	• hygiena a bezpečnost při pohybu • bezpečná příprava a ukládání pomůcek • rizika na hřišti, v bazénu a na kluzišti • první pomoc v podmínkách tělesné výchovy	—
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• věcně popíše provedení vybrané dovednosti • upozorní spolužáka na jednoduchou chybu citlivým způsobem • upraví vlastní provedení podle zpětné vazby	• sebehodnocení a vrstevnická zpětná vazba • správné provedení základních pohybových dovedností • rychlost, vytrvalost, síla, pohyblivost a koordinace	OSV / Komunikace
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech ostatní	• vysvětlí podstatu fair play • dodržuje pravidla a přijímá výsledek soutěže • rozpozná zjevný přestupek a reaguje přiměřeně • respektuje rozdíly mezi spolužáky	• fair play, olympijské ideály a symboly • pravidla her a soutěží • základy sportovních her • ohleduplnost a respekt	VDO / Občan, občanská společnost a stát
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení	• pojmenuje několik jednoduchých cviků • provede pohyb podle nákresu • provede jednoduchou dovednost podle slovního popisu	• tělocvičné názvosloví • smluvené signály a povely • nákres a popis cvičení • organizace při tělesné výchově	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky i s použitím digitálních technologií	• změří a zapíše svůj nebo spolužákův výkon • porovná výsledek s předchozím měřením • zhodnotí vývoj své zdatnosti • použije jednoduchý digitální záznam	• rychlý a vytrvalý běh • skok do dálky a hod míčkem • základní pohybové testy • měření, záznam a porovnávání výkonů	—

Vzdělávací obsah - 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti a sleduje změny i s využitím digitálních technologií	• zařazuje pohyb do denního režimu • uvede základní ukazatele tělesné zdatnosti • volí činnosti rozvíjející sílu, vytrvalost a pohyblivost • pravidelně sleduje vlastní pokrok	• cvičení během dne • rytmické a kondiční formy • protahovací a vyrovnávací cvičení • gymnastika a práce s náčiním • sledování tělesné zdatnosti	OSV / Seberegulace a sebeorganizace
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	• zvládá osvojované dovednosti v gymnastice, atletice a sportovních hrách • uplatní dovednosti v přírodě • navrhne variantu pohybové hry	• pohybové hry, gymnastika a atletika • rytmická a kondiční cvičení • průpravné úpoly a sportovní hry • pohybové činnosti v přírodě	—
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	• připraví jednoduchá pravidla třídní soutěže • zorganizuje nebo spoluorganizuje pohybovou činnost • navrhne hru pro vycházku, výlet nebo pobyt v přírodě	• organizace pohybových činností • jednoduché třídní soutěže • pohybová skladba • hry v přírodě	OSV / Kooperace a kompetice
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky i s použitím digitálních technologií	• změří a zaznamená pohybový výkon • porovná jej s předchozím výsledkem • vyhodnotí vlastní pokrok přiměřeně svým možnostem	• běh, skok do dálky a hod míčkem • základní pohybové testy • měření, digitální záznam a porovnání výkonů	—
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace i v digitálním prostředí	• vyhledá informace o sportovní akci ve škole nebo obci • orientuje se ve vhodných digitálních zdrojích • stručně představí průběh nebo výsledky sportovní akce	• zdroje informací o pohybových činnostech • školní a obecní sportovní akce • místní tělovýchovné spolky • bezpečné vyhledávání v digitálním prostředí	MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Zdravotní tělesná výchova - podle individuálních potřeb

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování	• pravidelně provádí doporučená vyrovnávací cvičení • volí přiměřený počet opakování • sleduje reakci svého těla	• individuálně doporučená vyrovnávací cvičení • správné dávkování a pravidelnost • dechová, uvolňovací, protahovací a posilovací cvičení	—
ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle nebo podle pokynů učitele	• provádí speciální cvičení správnou technikou • kontroluje polohu těla podle zrcadla nebo jiné zpětné vazby • opraví provedení podle pokynu	• technika speciálních cvičení • sebekontrola a korekce pohybu • správné držení těla a dýchání	—
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti nebo prostředí, které jsou v rozporu s jeho oslabením	• rozpozná nevhodnou činnost nebo prostředí • sdělí své omezení učiteli • zvolí bezpečnější variantu činnosti	• znalost vlastního oslabení • nevhodné činnosti a prostředí • bezpečná náhradní pohybová aktivita • odpovědnost za vlastní zdraví	—

5.7 Člověk a svět práce

5.7.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pracovní činnosti vedou žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků, k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za její průběh i výsledek. Žáci poznávají vlastnosti různých materiálů, učí se volit vhodné pomůcky, nástroje a pracovní postupy, plánovat a organizovat práci, spolupracovat, uplatňovat vlastní nápady a přiměřeně hodnotit výsledek své činnosti.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah je členěn do čtyř tematických okruhů: práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce a příprava pokrmů. Žáci pracují s papírem, kartonem, textilem, přírodninami, modelovacími hmotami, stavebnicemi a dalším vhodným materiálem; pečují o rostliny, pozorují jejich vývoj a osvojují si základy stolování a přípravy jednoduchých pokrmů. Ve všech činnostech jsou vedeni k hospodárnému využívání materiálu, pořádku, hygieně, bezpečnosti práce a poskytnutí přiměřené první pomoci.

Časové a organizační vymezení

Pracovní činnosti se vyučují v 1.–5. ročníku jednu hodinu týdně. Celková časová dotace předmětu na 1. stupni činí pět hodin.

Výuka probíhá podle povahy činnosti ve třídě, ve vhodném pracovním prostoru s ponky, na školní zahradě a při přípravě pokrmů ve vhodném kuchyňském zázemí. Může být propojena s projekty školy, místními tradicemi, péčí o školní prostředí a praktickými činnostmi v obci. Pracovní postup, používané nástroje a organizace práce se vždy přizpůsobují věku, zkušenostem a individuálním možnostem žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu učitelé uplatňují společné strategie školy uvedené v kapitole 3.6. Vedou žáky k plánování postupu, bezpečnému a účelnému používání nástrojů, vytrvalosti, samostatnosti, spolupráci a dokončení práce. Poskytují prostor pro tvořivost a vlastní řešení, podporují jedinečnost každého žáka a učí žáky přijímat zpětnou vazbu, hodnotit výsledek podle předem známých kritérií a využívat digitální technologie účelně při práci s návodem a při zaznamenávání pozorování.

Vzdělávací obsah - 1. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• zvládá trhání, lepení, mačkání, stříhání, skládání a překládání • vytvoří jednoduchý výrobek podle své představy	• práce s papírem - trhání, lepení, mačkání a překládání • stříhání a dokreslování podle šablony • jednoduché výrobky z tradičních i netradičních materiálů	—
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	• rozumí jednoduchému slovnímu návodu • pracuje s jednoduchými pomůckami • dokončí výrobek podle předlohy	• práce s textilem a jednoduchá koláž • práce s přírodninami - sbírání, třídění a kombinování • práce s modelovací hmotou - hnětení, válení, ubírání, ohýbání, vyrývání a vykrajování	—
Tematický okruh: Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročnou rostlinu	• zná základní potřeby a podmínky života rostlin • podle pokynu pečuje o rostlinu	• ošetřování pokojových rostlin • zalévání a kypření půdy • pozorování změn rostlin	OSV / Rozvoj schopností poznávání
Tematický okruh: Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	• připraví stůl pro běžné stolování • správně rozmístí základní nádobí a příbory	• jednoduchá úprava stolu • základní pravidla hygieny a bezpečnosti	—

Vzdělávací obsah - 2. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• orientuje se v základních podmínkách pro pěstování rostlin • provede jednoduché pozorování • ústně nebo jednoduchým záznamem zhodnotí výsledek	• základní podmínky života rostlin - voda, vzduch, světlo a teplo • klíčení a pěstování rostlin • pozorování přírody a jednoduchý záznam • péče o pokojové rostliny	EV / Základní podmínky života
Tematický okruh: Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	• dodržuje základní pravidla stolování • používá příbor a nádobí přiměřeně situaci • udržuje své místo čisté	• pravidla stolování • hygiena a pořádek při jídle • ohleduplné chování u stolu	—
Tematický okruh: Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• sestaví jednoduchý model • vhodně spojuje jednotlivé díly • dokončí práci a uklidí stavebnici	• plošné a prostorové stavebnice • jednoduchá montáž • sestavování modelů podle předlohy i vlastní představivosti	—

Vzdělávací obsah - 3. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- rozlišuje vybrané vlastnosti materiálů - volí jednoduchou pracovní operaci - vytvoří předmět podle vlastní představy	- vlastnosti materiálů - ohebnost, vláčnost, pružnost a tvrdost - pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy	—
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	- pracuje podle slovního návodu - orientuje se v jednoduché předloze - dodrží pořadí pracovních kroků	- jednoduché pracovní operace a postupy - slovní návod a předloha - organizace práce a dokončení výrobku	—
Tematický okruh: Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- vytvoří výrobek podle slovního návodu nebo předlohy - provede jednoduchou montáž a demontáž - bezpečně používá díly stavebnice	- práce se stavebnicí - práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem - montáž, demontáž a sestavování modelů	—
Tematický okruh: Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- pozná vybrané pokojové rostliny - provede pozorování změn v přírodě nebo vývoje rostliny - výsledek zaznamená také jednoduchým digitálním způsobem - záznam stručně vyhodnotí	- pozorování změn v přírodě - pěstování pokojových rostlin - jednoduchý obrazový, písemný nebo digitální záznam	EV / Základní podmínky života
Tematický okruh: Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	- připraví stůl pro běžné stolování - zvolí vhodné prostírání a doplňky - udržuje čistotu pracovního místa	- jednoduchá úprava stolu - ubrus, prostírání a vhodné doplňky - hygiena při stolování	—

Vzdělávací obsah - 4. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Práce s drobným materiálem			
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	• zvolí postup a pracovní operaci vzhledem k zamýšlenému výrobku • využije vlastní představivost při obměně vzorového výrobku • výsledek práce přiměřeně zhodnotí	• práce s papírem a kartonem • překládání, skládání, stříhání, trhání a vystřihování • obkreslování šablon, skládanky a vystřihovanky	—
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	• vybere prvek nebo techniku lidové tvorby a použije je ve své práci • zhotoví jednoduchý výrobek vztahující se k místní nebo regionální tradici • uvede příklady lidových řemesel	• práce s textilem - navlečení nitě, uzlík, přední a zadní steh • lidové zvyky, tradice a řemesla • tkání, drhání, batikování, modrotisk, kraslice a práce se slámou podle možnosti školy	—
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	• popíše důležité vlastnosti základních materiálů • vysvětlí účel běžně používaných pomůcek a nástrojů • vybere vhodnou pomůcku nebo nástroj vzhledem k materiálu	• práce s přírodninami - sbírání, třídění, kombinování a spojování • propichování, navlékání, lisování a dotváření • rozlišování přírodních a umělých materiálů • vlastnosti různých materiálů	EV / Vztah člověka k prostředí
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• udržuje přehledný a uspořádaný pracovní prostor • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti • popíše správný postup při drobném úrazu • v modelové situaci ošetří drobné poranění	• organizace pracovního místa • práce s drobným materiálem a vhodnými nástroji • hygiena a bezpečnost práce • první pomoc při drobném poranění	—
Tematický okruh: Konstrukční činnosti			
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	• podle návodu provede montáž a demontáž jednoduchého objektu • použije díly stavebnice tak, aby byl objekt stabilní • využije vlastní představivost • zorganizuje si a časově rozvrhne práci	• plošné, prostorové a konstrukční stavebnice • montáž a demontáž • sestavování modelů • organizace pracovního postupu	—
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	• rozumí značkám a symbolům v jednoduchém pracovním návodu • dodrží pracovní postup podle návodu, předlohy nebo náčrtu • využije přiměřený videonávod • zorganizuje si a časově rozvrhne práci	• slovní návod, předloha a jednoduchý náčrt • bezpečná práce s přiměřeným videonávodem • plošné a prostorové kompozice ze stavebnicových prvků a volného materiálu	—

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Příprava pokrmů			
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	• vybere vhodné potraviny • zvolí vhodné kuchyňské nádobí a další prostředky • podle receptu dodrží pracovní postup a časově si jej rozvrhne • připravený pokrm představí a zhodnotí	• jednoduché pohoštění ze studené kuchyně • práce podle receptu • hygiena a bezpečnost při přípravě pokrmů • úprava a podávání pokrmu	—

Vzdělávací obsah - 5. ročník

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Práce s drobným materiálem			
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- popíše vlastnosti základních materiálů důležité pro práci - vysvětlí účel běžně používaných pomůcek a nástrojů - vybere vhodný nástroj vzhledem k materiálu a pracovní operaci	- vlastnosti materiálu - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů - jednoduché pracovní postupy - práce s papírem, kartonem a přírodninami	—
Tematický okruh: Pěstitelské práce			
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- vypěstuje rostlinu ze semene nebo sazenice - založí jednoduchý pokus a zaznamenává růst a vývoj rostliny - využije přiměřený digitální záznam - z výsledků pozorování vyvodí správný postup při pěstování	- základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování rostlin v místnosti a na pozemku - jednoduchý pěstitelský pokus - písemný, obrazový nebo digitální záznam pozorování	EV / Základní podmínky života
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- vypěstuje vybranou rostlinu podle zadaných pokynů - pravidelně o ni pečuje - naaranžuje řezanou květinu do vhodné nádoby a pečuje o ni	- pěstování rostlin ze semen v místnosti i na pozemku - zalévání, kypření a odstraňování odumřelých částí - přesazování a rozmnožování vybraných rostlin - péče o řezané květiny	—
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- popíše účel běžných pomůcek a nástrojů určených k pěstitelským pracím - vybere vhodné nářadí, nádoby a další pomůcky pro zadanou činnost - pracovní nástroje bezpečně použije a uklidí	- zahradnické nástroje a pomůcky - volba nářadí podle pěstitelské činnosti - bezpečná práce na školní zahradě	—
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- udržuje přehledný a uspořádaný pracovní prostor - dodržuje hygienu a bezpečnost při pěstitelských činnostech - popíše správný postup při úrazu - v modelové situaci ošetří drobné poranění	- hygiena a bezpečnost při pěstitelských pracích - ochranné pracovní prostředky - bezpečné používání nářadí - první pomoc při úrazu	—

Vzdělávací obsah - 5. ročník (pokračování)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Tematický okruh: Konstrukční činnosti			
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• udržuje přehledný a uspořádaný pracovní prostor • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při konstrukčních činnostech • popíše postup při úrazu • v modelové situaci ošetří drobné poranění	• bezpečnost při práci se stavebnicemi a nástroji • organizace pracovního místa • jednoduché ošetření úrazu	—
Tematický okruh: Příprava pokrmů			
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	• pojmenuje základní vybavení kuchyně • popíše účel vybraného kuchyňského náčiní a spotřebičů • zvolí vhodné vybavení pro jednoduchý pracovní úkol	• základní vybavení kuchyně • bezpečné používání kuchyňského náčiní • jednoduché pohoštění ze studené kuchyně	—
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	• prostře stůl k jednoduchému obědu • prakticky předvede vhodné stolování a společenské chování • v modelové situaci rozpozná nevhodné chování a doporučí vhodný postup	• základní pravidla stolování • jednoduchá úprava stolu • společenské chování u stolu	—
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• udržuje přehledný a uspořádaný pracovní prostor • dodržuje hygienu a bezpečnost při přípravě pokrmů • popíše správný postup při úrazu v kuchyni • v modelové situaci ošetří drobné poranění	• základní hygienická pravidla při přípravě pokrmů • bezpečnost při práci v kuchyni • úklid pracovních ploch • první pomoc při úrazu v kuchyni	—

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení je nedílnou součástí vzdělávání. Poskytuje žákovi, zákonnému zástupci i učiteli srozumitelnou informaci o dosažené úrovni, pokroku a dalším směru učení. Pravidla vycházejí ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a z vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. Tato kapitola vymezuje společné zásady školy; podrobnosti, včetně výchovných opatření, náhradních termínů, komisionálního přezkoušení a opravných zkoušek, upravují pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Oba dokumenty musí být ve vzájemném souladu.

6.1 Zásady hodnocení

- Hodnocení vychází z míry dosažení očekávaných výstupů jednotlivých předmětů a z předem známých kritérií.
- Je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné, doložitelné, srozumitelné a přiměřené věku žáka.
- Respektuje individuální vzdělávací potřeby žáka, jeho možnosti, zdravotní stav a doporučení školského poradenského zařízení.
- Sleduje nejen výsledek, ale také průběh učení, pokrok, samostatnost, odpovědnost, úsilí a schopnost využít získané znalosti a dovednosti.
- Chyba je vnímána jako přirozená součást učení. Žák dostává příležitost chybu pochopit, opravit a využít pro další práci.
- Hodnocení chování je odděleno od hodnocení výsledků vzdělávání v jednotlivých předmětech.
- Celkové hodnocení za pololetí není pouhým aritmetickým průměrem průběžných známek; vyjadřuje úroveň výsledků žáka za celé hodnocené období.

6.2 Získávání podkladů a průběžné hodnocení

Učitel získává podklady průběžně a v dostatečném rozsahu. Volí různé způsoby tak, aby mohl posoudit znalosti, dovednosti, postup práce i pokrok žáka a aby hodnocení nebylo založeno pouze na jediném typu výkonu.

- soustavné pozorování práce, aktivity, připravenosti a pokroku žáka ve výuce,
- ústní, písemné, praktické, pohybové, výtvarné, hudební a jiné přiměřené projevy žáka,
- samostatné a skupinové úkoly, projekty, prezentace, portfolia a výsledky praktických činností,
- rozhovory se žákem, jeho sebehodnocení a podle věku také jednoduché vrstevnické hodnocení,
- konzultace s dalšími pedagogy a podle potřeby s externím školským poradenským zařízením.

Učitel žákovi sdělí výsledek hodnocení, přiměřeně jej zdůvodní a upozorní na to, co se daří a na čem je třeba dále pracovat. Rozsáhlejší písemné práce oznamuje s přiměřeným předstihem a jejich zařazení koordinuje s ostatními vyučujícími.

6.3 Evidence hodnocení a informování zákonných zástupců

Průběžné známky a další podstatné informace o vzdělávání jsou evidovány ve školním informačním systému EduPage. Papírovou žákovskou knížku používají všichni žáci a ve všech ročnících je její součástí pravidelné sebehodnocení přiměřené věku žáků. V 1. a 2. ročníku se do ní zapisují také známky. Ve 3.–5. ročníku se sebehodnocení zaměřuje zejména na práci žáka ve výuce a jeho fungování ve skupině; průběžné známky jsou evidovány v EduPage.

Zákonní zástupci jsou o výsledcích a chování žáka informováni prostřednictvím EduPage, žákovských knížek, třídních schůzek, konzultací, tripartitních setkání a osobního jednání. Při výrazném zhoršení výsledků, závažných obtížích nebo mimořádném porušení pravidel školy je škola informuje bez zbytečného odkladu a prokazatelným způsobem.

6.4 Sebehodnocení a prvky formativního hodnocení

Sebehodnocení pomáhá žákům porozumět vlastnímu učení, vnímat pokrok a přijímat odpovědnost za další práci. Je přiměřené věku a postupně se rozvíjí od jednoduchého pojmenování úspěchu a obtíže k plánování dalšího kroku. Může probíhat ústně, písemně, v žákovské knížce, portfoliu, při rozhovoru nebo pomocí jednoduchých hodnoticích škál.

- Co se mi podařilo a proč?
- Co mi ještě činí obtíže?
- Jakou pomoc potřebuji?
- Co udělám příště nebo na čem budu dále pracovat?

Škola postupně využívá vybrané prvky formativního hodnocení, zejména sdílení cíle a kritérií, krátkou popisnou zpětnou vazbu, práci s chybou, žákovskou reflexi a doporučení dalšího kroku. Tyto prvky doplňují průběžnou klasifikaci; nejsou v této fázi zavedeny jako samostatný jednotný systém ve všech předmětech.

6.5 Hodnocení na vysvědčení

Výsledky vzdělávání žáků jsou na vysvědčení zpravidla vyjádřeny klasifikačním stupněm. Klasifikace může být doplněna slovním hodnocením. V odůvodněných případech lze v souladu se školským zákonem použít slovní hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace; o způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady, případně postupuje podle zvláštního ustanovení školského zákona.

Za první pololetí může škola vydat výpis z vysvědčení, za druhé pololetí vydává vysvědčení. Při uvolnění žáka z předmětu, nemožnosti žáka hodnotit, stanovení celkového hodnocení, postupu do vyššího ročníku a při přezkoumání výsledků hodnocení škola postupuje podle platných právních předpisů a školního řádu.

6.6 Kritéria klasifikace

Při klasifikaci učitel posuzuje zejména míru dosažení očekávaných výstupů, správnost a trvalost osvojených znalostí a dovedností, schopnost jejich použití, kvalitu komunikace, samostatnost, tvořivost, pracovní návyky, odpovědnost a individuální pokrok. Vždy přihlíží k povaze předmětu a k možnostem žáka.

Stupeň	Obecná charakteristika výkonu
1 - výborný	Žák dosahuje očekávaných výstupů bezpečně a v úplnosti, pracuje převážně samostatně, správně a tvořivě a získané znalosti a dovednosti účelně používá. Případné nepřesnosti jsou ojedinělé a dokáže je napravit.
2 - chvalitebný	Žák dosahuje očekávaných výstupů téměř v úplnosti, pracuje zpravidla samostatně a získané znalosti a dovednosti používá s menšími nepřesnostmi nebo s občasnou podporou.
3 - dobrý	Žák dosahuje podstatné části očekávaných výstupů. V jeho znalostech a dovednostech jsou dílčí mezery; při řešení potřebuje vedení a chyby dokáže s pomocí převážně opravit.
4 - dostatečný	Žák dosahuje očekávaných výstupů jen částečně a se závažnějšími nedostatky. Pracuje s výraznou podporou, získané znalosti a dovednosti používá omezeně, ale projevuje předpoklady k dalšímu pokroku.
5 - nedostatečný	Žák očekávaných výstupů v potřebném rozsahu nedosahuje ani s poskytnutou podporou. Má zásadní mezery, které mu brání navazovat v dalším učení, a dosud nedokáže získané znalosti a dovednosti účelně použít.

V předmětech s převahou praktických, výchovných, uměleckých nebo pohybových činností se přiměřeně hodnotí také aktivní přístup, tvořivost, spolupráce, bezpečnost a účelnost pracovního postupu a individuální pokrok. Hodnocení není založeno na míře vrozeného nadání ani na porovnávání žáka s ostatními.

6.7 Slovní hodnocení

Slovní hodnocení popisuje dosaženou úroveň ve vztahu k očekávaným výstupům, vývoj výsledků žáka, jeho přístup ke vzdělávání a okolnosti ovlivňující výkon. Pojmenovává silné stránky, zdůvodňuje závěry a obsahuje srozumitelné doporučení pro další učení. Nesměšuje hodnocení výsledků vzdělávání s hodnocením chování.

Je-li to potřebné při přestupu žáka, pro přijímací řízení nebo pro stanovení celkového hodnocení, škola převede slovní hodnocení na klasifikační stupeň nebo klasifikaci na slovní hodnocení podle uvedených kritérií a platných právních předpisů.

6.8 Hodnocení žáků s individuálními vzdělávacími potřebami

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola respektuje přiznaná podpůrná opatření, doporučení školského poradenského zařízení a případný individuální vzdělávací plán. Upravuje zejména podmínky, formu, čas nebo způsob ověřování tak, aby žák mohl prokázat dosaženou úroveň. U žáků nadaných vytváří příležitosti k řešení náročnějších a tvořivých úkolů a hodnotí také hloubku porozumění a samostatnost.

Při hodnocení žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka se dosažená úroveň českého jazyka považuje za závažnou souvislost ovlivňující jejich výkon. Hodnocení vychází z reálně absolvovaného vzdělávacího obsahu, poskytnuté podpory a individuálního pokroku v souladu s platnými předpisy.

6.9 Hodnocení chování a výchovná opatření

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se při použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni 1 - velmi dobré, 2 - uspokojivé, 3 - neuspokojivé. Hodnocení vychází z dodržování školního řádu, pravidel slušného a bezpečného chování, respektu k druhým a odpovědnosti za vlastní jednání. Přihlíží se k věku a rozumové a morální vyspělosti žáka, k závažnosti, četnosti a okolnostem jednání i k jeho snaze o nápravu.

Stupeň	Kritérium
1 - velmi dobré	Žák pravidla zpravidla dodržuje. Ojedinelé méně závažné nedostatky přijímá a snaží se je napravit.
2 - uspokojivé	Žák se dopustí závažného porušení pravidel nebo je porušuje opakovaně; předchozí výchovné působení nevedlo k dostatečné nápravě.
3 - neuspokojivé	Žák se dopustí velmi závažného porušení pravidel nebo svým opakovaným jednáním závažně narušuje vzdělávání, vztahy nebo bezpečnost.

Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelkou školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající práci, uvede se na vysvědčení v uvedeném pololetí.

Důtka třídního učitele: uděluje se za méně závažné přestupky – opakované zapomínání, neuposlechnutí pokynů učitele, vyrušování, drobné prohřešky proti školnímu řádu, pozdní příchody do školy. Důtka ředitelky školy se uděluje za opakované prohřešky, závažnější přestupky proti školnímu řádu, opakované pozdní příchody do školy, neomluvené hodiny. Důtku ředitele uděluje ředitelka školy po projednání v pedagogické radě.

Pravidla, postupy a způsob informování stanoví školní řád v souladu s platnými právními předpisy.

VYDÁNÍ A ÚČINNOST ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Název školního vzdělávacího programu:

Škola pro všestranný rozvoj osobnosti dítěte

Číslo jednací:

Školní vzdělávací program byl projednán pedagogickou radou dne

Školská rada se k návrhu školního vzdělávacího programu vyjádřila dne

Školní vzdělávací program vydává ředitelka Základní školy a Mateřské školy, Pěnčín, okres Liberec, příspěvkové organizace.

Dokument nabývá účinnosti dne **1. 9. 2026**.

V Pěnčíně dne

Mgr. Veronika Bláhová

ředitelka školy

razítko školy